

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs: 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

ALGEMENE KENMERKEN VAN DE VERZEKERING

*Openingsles gegeven voor de Rechtsfaculteit der Universiteit te Gent op 25 februari 1960, door
Mr. Simon FREDERICQ, docent aan de Rijksuniversiteit te Gent, Advocaat bij het Hof van Beroep.*

Het is mijn bedoeling de algemene kenmerken in herinnering te brengen die de grondslag vormen van de verzekering en dus ook van het verzekeringsrecht.

Economisch gesproken is de verzekering « het middel waardoor de verzekerde bepaalde risico's van het dagelijks leven of van zijn bedrijf, welke mogelijke financiële gevolgen hij zelf niet kan of niet wil dragen, op de schouders van een ander, de verzekeraar, kan leggen (1).

De definitie van het verzekeringscontract door de rechtsgeleerden duidt de elementen aan, die eigen zijn aan dit contract. Zij luidt : « een overeenkomst waardoor de verzekeraar volgens de wetten van de statistiek een geheel van risico's compenseert, die hij op zich heeft genomen, en waardoor hij zich verbindt om mits een vergoeding die premie of bijdrage wordt genoemd, aan de overeengekomen begunstigde een zekere prestatie te leveren in geval van verwezenlijking van een bepaald risico » (2).

In deze definitie vindt men drie elementen : het risico, de premie, en een technisch element dat in nauw verband staat met de eerste twee, nl. de compensatie van de risico's volgens de wetten van de statistiek. Ik zal deze elementen onderzoeken, en meer bepaald op het technisch aspect ervan de klemtoon leggen.

A. Eerste element : het risico.

Het risico, de kans dus dat de schade zich voordoet, is de reden van bestaan van de verzekering : men verzekert zich omdat men de gevolgen van bepaalde voorvallen niet zelf wil dragen. Het risico wordt gedefinieerd als een onzekere gebeurtenis die niet uitsluitend van de wil van de partijen afhangt. De onzekerheid kan betrekking hebben hetzij op de verwezenlijking zelf van het risico, hetzij op de datum ervan (zoals bij levensverzekering waar het vaststaat dat het schadegeval niet te vermijden is).

Niet alle risico's zijn echter verzekeraar. Het domein van de verzekering wordt inderdaad beperkt, ten dele door de wet, ten dele door de techniek van de verzekering zelf (3).

a) *Beperking door de wet* : het is onmogelijk zich te verzekeren tegen eigen list. Anders zouden zich intentionele schadegevallen voordoen, hetgeen het mechanisme van de verzekering, gesteund op de statistiek, zou ontredde. De statistiek laat toe de gevolgen van het toeval te voorzien, doch niet het bedrog door de verzekerde. Deze reden toont aan waarom het verzekeringsrecht afwijkt van het gemeen recht, dat de grove schuld gelijk stelt met arglist (« culpa lata dolo aequiparatur »). Dit principe kan in het verzekeringsrecht niet gelden : de gelijkstelling van grove schuld met list is op het gebied van de verzekering, zowel logisch als psychologisch onaanvaardbaar (4). Men kan zich wel verzekeren tegen eigen schuld. Tijdens de voorbereidende werkzaamheden van onze wet op de verzekeringen, werd een voorbeeld hiervan aangehaald : een lucifer die, uit onbedachtzaamheid, op het tapijt wordt geworpen, veroorzaakt een brand (5). Zulks maakt ongetwijfeld een onvoorzichtigheid uit, een fout; doch deze fout waartegen men zich door de verzekering heeft willen beveiligen, vernietigt het contract niet. Zij is er veeleer één der oorzaken van, men stemt er slechts in toe, de premie te betalen, omdat men zich tegen de gevolgen van dergelijke ongevallen wenst te bevrijden (6).

Verzekering tegen eigen schuld en zelfs tegen zeer zware schuld, gebeurt alle dagen : men denke b.v. aan de verzekering van de automobilisten, bij wie de fout in principe strafrechtelijk wordt gesanctioneerd, en als een overtreding of zelfs als een misdadaad, dus als een zeer zware fout wordt beschouwd. Men bemerkt onmiddellijk het particularisme van het verzekeringsrecht.

De verzekeraar is slechts bevrijd indien de verzekerde een bedrieglijke handeling heeft gesteld met het inzicht om te schaden, d.w.z. met kennis van de gevolgen die zij kan meeslepen. Dit legt uit waarom de verzekeraar instaat voor de schade veroorzaakt door personen voor wie de verzekerde burgerlijk verantwoordelijk is, hetzij omdat hij ze gekozen heeft, zoals een aangestelde, hetzij omdat zij onder zijn bewaking staan, zoals een kind (7). Indien het kind van de ver-

zekerde zijn huis in brand steekt moet de verzekeraar betalen. De ondoordachtheid van de keuze of het gemis aan bewaking zijn geen intentionele fouten. Andermans daden maken steeds, ten opzichte van de verzekerde, een toeval uit, waarvan de verzekeraar het risico draagt (8).

Dit legt ook uit waarom bij zelfmoord de verzekeraar niet bevrijd is indien de dood niet vrijwillig geschiedde, b.v. in geval van waanzin. Indien iemand die een levensverzekering heeft aangegaan in een vlaag van waanzin uit het vester springt, blijft de verzekeraar gehouden (9).

Naast de opzettelijke fout, is het ook onmogelijk zich te verzekeren tegen risico's die tegen de openbare orde indruisen. Het risico moet geoorloofd zijn. Bij toepassing van het gemeen recht (10) is de verzekering volstrekt nietig, indien zij tot voorwerp heeft het dekken van onzekere gebeurtenissen die ontstaan uit de opzettelijke schending der wetten. Aldus is het onmogelijk zich te willen verzekeren tegen de verbeurdverklaring van verboden of gesmokkelde waren; een smokkelaar kan zich niet verzekeren tegen de risico's van een door onze nationale wetgeving verboden vervoer, zoals de smokkel van alcohol uit Frankrijk. Deze beperking, die door de rechtspraak werd ingevoerd, is niet geboden door de technische vereisten van de verzekering: het schadegeval zelf is inderdaad niet gewild door de verzekerde. De rechtspraak aarzelt dan ook om dit principe tot het uiterste door te drijven; het wordt toegepast bij smokkel uit of naar het land waar de verzekering wordt aangegaan, doch niet indien de smokkel geschiedt tussen landen vreemd aan het land van de verzekering. Aldus leert men dat het mogelijk is een verzekering te nemen tegen de gevaren verbonden aan de smokkel tussen twee buitenlandse staten, zo het vervoer niet verboden is door de nationale wet die het verzekeringscontract beheerst (11), en deze theorie bestaat reeds lang: smokkel is inderdaad geen recent verschijnsel. Reeds heeft Pothier in de 18^e eeuw in de controverse stelling genomen (12).

Deze vraag naar de mogelijkheid van verzekering van de smokkelhandel is vooral gerezen nadat in de Verenigde Staten door de Volstead act van 1919 de prohibitie werd ingesteld en de invoer van geestrijke dranken verboden. De smokkel van alcohol naar Amerika wierp grote winsten af, en volle ladingen werden ingescheept. Het zeeschip bleef juist buiten de territoriale wateren totdat al de koopwaar werd aan land gebracht. Het Franse Hof van Cassatie heeft in maart 1928 (13) een vermaard gebleven arrest uitgesproken: een lading alcohol afkomstig uit Frankrijk en in Frankrijk verzekerd was geplunderd geworden toen het schip buiten de territoriale waters op kopers wachtte en de eigenaars vroegen terugbetaling van hun verzekeraars, die de nietigheid van de verzekering inriepen. Het Hoogste Hof verwierp dit verweermiddel omdat de verzekering goederen tot voorwerp had waarvan de handel in Frankrijk absoluut vrij was, zodat hij geen inbreuk op de openbare orde uitmaakte (14). De uitspraak van de Nederlandse Hoge Raad is in dezelfde zin (15) en dezelfde oplossing wordt ook in het Engels recht gehuldigd (16).

b) *De techniek*: Naast deze wettelijke beperkingen in verband met het risico, zijn er andere, die uit de techniek zelf van de verzekering voortspuiten. Het volstaat niet dat de verzekering van een risico wettelijk toegelaten weze, het moet ook technisch verzekeraar zijn. Er zijn risico's die nooit verzekerd worden of niet kunnen verzekerd worden. Om verzekeraar te zijn, moet een risico aan bepaalde voorwaarden beantwoorden (17).

Allereerst moet het zich met een bepaalde regemaat voordoen. Indien het zich praktisch nooit voordoet, zou er geen behoefte zijn aan verzekering. Niemand vraagt om een verzekering aan te gaan tegen sommige ziekten, zelfs zware ziekten die zeer zelden aangetroffen worden; integendeel kennen wij allen de verzekering tegen kinderverlamming, tetanos, typhus, difteritis en andere ernstige ziekten die zich regelmatig voordoen. De behoefte aan verzekering kan ook zuiver psychologisch zijn: in onze westerse wereld, met haar streven naar zekerheid, heeft de levensverzekering een grote omvang genomen. Tot in de laatste jaren echter was het vergeefs te pogen een Mohammedaan over te halen om een levensverzekering aan te gaan: zijn godsdienstige overtuiging en fatalistische levensbeschouwing deden hem de behoefte ervan niet aanvoelen (18).

Het schadegeval mag ook niet te dikwijls voorkomen: dan is het risico praktisch niet verzekeraar, omdat de premie te hoog zou worden; in dergelijke gevallen moet men in principe zijn toevlucht nemen tot andere technieken, zoals b.v. het sparen, of de afschrijving voor de slijtage van machines (iedere machine vermindert inderdaad in waarde bij het gebruik). Men heeft geschat dat een risico slechts verzekeraar is op voorwaarde dat de jaarlijkse premie niet meer dan 15 tot 20 % van de eventuele vergoeding bedraagt (19).

Er moet zich dus een verdeling van het risico, een dispersie voordoen. Zo het schadegeval een te algemeen karakter heeft, is verzekering onmogelijk. Indien alle verzekerden of toch een groot aantal onder hen getroffen worden, kan de verzekeraar zulk risico niet nemen.

Deze vereiste van dispersie van de risico's heeft tot gevolg dat bepaalde gevaren niet verzekeraar zijn (20). Dit is het geval b.v. voor zekere rampen die het gevolg zijn van natuurkrachten: aardbevingen of vulkaanuitbarstingen. Geen enkel verzekeraar zou er aan kunnen denken dekking te verschaffen tegen de gevolgen van aardbevingen in Japan: de rampen treffen altijd dezelfde plaatsen, zij zijn gelocaliseerd, en wanneer zij zich voordoen zijn de gevolgen zo erg, dat het nodig zou zijn zulke hoge premies te eisen, dat niemand bereid zou gevonden worden deze te betalen (21).

De technische onmogelijkheid om een verzekering aan te gaan tegen te algemene risico's, die men noemt de «catastrofale risico's», is in de laatste decennia scherp tot uiting gekomen, wanneer sommigen poogden dekking te zoeken tegen twee risico's die kenschetsend zijn voor onze moderne wereld: gevaar voor devaluatie en atoomrampen.

De devaluatie van de munt (22) wordt gerangschikt onder de catastrofale risico's, d.w.z. de risico's waarvan de omvang en frequentie onbekend zijn en waarvan de gevolgen vooraf niet te ramen (22 bis), doch zeer ernstig kunnen zijn. De statistiek kan geen betrouwbare inlichtingen in verband hiermee geven en de verzekeringsmaatschappijen hebben nog geen formule gevonden die een wetenschappelijk verantwoorde dekking tegen dit risico kan verschaffen. Nochtans wordt de behoefte aan verzekering tegen devaluatie algemeen aangevoeld: men denke bij voorbeeld aan de behoefte aan zekerheid die ten grondslag ligt aan de levensverzekering: iedereen vreest een gedevalueerd kapitaal te ontvangen (23). Ook wordt sedert jaren vergeefs gezocht naar een formule die dekking kan verschaffen tegen het gevaar voor devaluatie bij het verlenen van krediet op lange termijn.

Hetzelfde geldt voor de verzekering tegen atoom-

rampen. Hoewel zich tot op heden in West-Europa geen enkele atoomramp heeft voorgedaan, durft noch kan een verzekeringsmaatschappij dit risico dekken: de gevolgen van zulke gebeurtenis zouden te zwaar en te algemeen zijn. Ze zouden waarschijnlijk hun invloed over de landsgrenzen heen laten voelen. Misschien zal de oplossing gevonden worden in een beperking van het bedrag waarop de slachtoffers aanspraak zullen kunnen maken, al dan niet gepaard gaande met een garantie door de Staat ⁽²⁴⁾.

B. Tweede element: de premie.

De verzekeraar neemt de risico's van de verzekerden niet uit menslievendheid op zich. Zij moeten hem een premie betalen. Deze premie wordt berekend met in achtneming van verschillende elementen ⁽²⁵⁾:

1° de premie in functie van het verzekerd bedrag. Dit is vanzelfsprekend.

2° de premie is in evenredigheid met de waarschijnlijkheid dat de schade zich zou voordoen; zij vertegenwoordigt een percentage van het verzekerd bedrag en dit percentage wordt door de verzekeraar vastgesteld volgens de kans dat het schadegeval plaats grijpt. Zo statistisch bepaald wordt dat zich op 1.000 gelijkaardige risico's 3 schadegevallen voordoen, zal de waarschijnlijkheid tot schade 3 per duizend zijn. Maar er moet ook rekening worden gehouden met een ander element nl. de hoegrootheid van de schade. Bij een brand bv. worden de verzekerde voorwerpen niet altijd geheel vernietigd. De schade kan gaan van licht tot zeer zwaar. De statistiek laat de verzekeraar toe de gemiddelde omvang van de schade te bepalen. Indien dit gemiddelde bv. de twee derden van de theoretische maximumschade bedraagt, zal de premie in het juist vermeld geval niet drie per duizend zijn, doch twee derden van drie per duizend, of twee per duizend.

3° De premie hangt ook af van de duur der verzekering. Het gebeurt dikwijls dat tijdens de verzekering de kans dat het schadegeval zich zou voordoen niet constant blijft. Een typisch voorbeeld hiervan is de levensverzekering bij overlijden: de kans dat een verzekerde van 30 jaar tijdens het jaar zou sterven is gering, doch het aantal schadegevallen groeit onvermijdelijk aan met de leeftijd van de verzekerden. Het risico heeft hier uiteraard een progressief karakter. Theoretisch zou de verzekeraar ieder jaar een hogere premie moeten vorderen, naar gelang dit de kans tot overlijden vergroot. Indien hij dit deed, zou hij gevaar lopen dat, met het verzwaren van de premie, door de verzekerden aan veel verzekeringscontracten een einde zou gesteld worden. Hij zal dan ook een gemiddelde premie vaststellen voor de ganse duur van de verzekering. Het derde element bij de bepaling van de premie is dus de duur van de verzekering.

De eenheid van duur is het jaar. Er zijn risico's die ten zeerste zouden schommelen indien een mindere duur in acht werd genomen. Brand doet zich veel vaker voor in de zomer dan in de winter. Bij verzekering tegen hagelslag is het juist het tegenovergestelde. Wat de burgerlijke verantwoordelijkheid bij jachtongevallen betreft zijn er in de lente praktisch geen schadegevallen: dan is slechts de jacht op konijnen open en iedereen weet dat sedert de myxomatose-epidemie de konijnen schaars geworden zijn. In de herfst echter, wanneer alle jagers de velden doorkruisen, stijgt het aantal jachtongevallen. Door het in acht nemen van een te korte verzekeringsperiode zouden de uitslagen van de statistiek totaal misleidend worden. Er moe een minimumduur zijn.

4° *Rentevoet*. Met behulp van deze drie elementen (verzekerd bedrag, kans tot verwezenlijking van het schadegeval en duur van de verzekering) kan de statisticus theoretisch de premie vaststellen. Deze premie hangt echter nog af van andere elementen en in de eerste plaats van de rentevoet. De verzekeraar die belangrijke premies int, zal deze niet zonder opbrengst laten. Bij levensverzekering, waar door de verzekerde een gemiddelde premie wordt betaald, is in de eerste jaren voor de verzekeraar de som van de ontvangen premies normaal veel hoger dan het totaal van de door hem uit te keren vergoedingen. De verzekeraar beschikt over een te veel aan premies, over belangrijke bedragen die hij plaats en die hem winsten opleveren. De ontvangen intrest zal de verzekeraar in de mogelijkheid stellen lagere premies aan de verzekerden aan te rekenen. Dit financieel element heeft verlaging van de tarieven tot gevolg ⁽²⁶⁾.

Door toepassing van deze elementen bekomt men de zuivere premie, namelijk de som die de verzekeraar theoretisch moet ontvangen om het risico te kunnen dekken en die de premiegrondslag genoemd wordt ⁽²⁷⁾. De premie, door de verzekerde te betalen, is echter hoger. De verzekeraar heeft immers administratiekosten; ook de tussenpersonen die de verzekering aanbrengen, zoals de verzekeringsagenten, moeten een commissie ontvangen. Tenslotte wenst de verzekeraar reserves aan te leggen en een winst te boeken. Deze verschillende elementen hebben tot gevolg dat bij een zuivere premie van 10 per duizend bv., de verzekerde niet 10, doch 14 frank zal betalen; dit noemt men de brutopremie of de premie der tarieven, omdat deze brutopremie in de tarieven der verzekeringsmaatschappijen wordt vermeld ⁽²⁸⁾. Het verschil tussen beide elementen is in ons voorbeeld gelijk aan 4 (14-10). Dit cijfer vertegenwoordigt de algemene onkosten, de reserves, de winst van de verzekeraar enz. en is uit economisch oogpunt een verlies voor de verzekerde. De zuivere premie (premiegrondslag) integendeel maakt voor de verzekerde geen verlies uit, doch vertegenwoordigt de zuivere tegenwaarde van het risico, dat hij op de verzekeraar afwentelt ⁽²⁹⁾.

C. Technisch element: de statistiek.

Bij het onderzoek van de twee behandelde elementen, het risico en de premie, elementen waarvan het ene de tegenhanger is van het andere, en die dus onafscheidbaar met elkaar verbonden zijn, moest steeds verwezen worden naar een technische factor, nl. de statistiek. De verzekering is inderdaad beheerst door de statistiek: eenzelfde verzekeringsbedrijf moet een zo groot aantal risico's van dezelfde aard op zich nemen, dat de totale schade die moet vergoed worden, een constant gemiddelde begint te naderen ⁽³⁰⁾ gemiddelde dat onderworpen wordt aan de wet der grote getallen, waarbij de gevolgen van het toeval uitgeschakeld worden. Deze wet leert dat de waarnemingen, die op een groot aantal gevallen slaan, nagenoeg tot dezelfde resultaten leiden, en dat de resultaten des te meer op elkaar gelijken, naar gelang dat een groter aantal gevallen wordt onderzocht ⁽³¹⁾. De statistiek die op een zeer groot aantal gegevens steunt, laat toe te bepalen hoeveel kansen er bestaan dat een zekere, schijnbaar toevallige gebeurtenis zich zou voordoen. Men kan licht begrijpen dat de gevolgen van het toeval gemakkelijker uitgeschakeld worden naar gelang dat het aantal gelijkaardige verzekerde risico's groter is.

De verzekering, waardoor de gevolgen van het toeval uitgesloten worden, vereist dus dat een zeer groot aantal verzekerden premies betaalt; uit het gemeen-

schappelijk fonds waarin al de premies gestort worden, kunnen de slachtoffers vergoed worden. Ieder verzekerde doet een geringe opoffering om dit gemeenschappelijk fonds te spijzen. Zo wordt het risico voor alle deelnemers geneutraliseerd; het wordt op dusdanige wijze gefractioneerd en over een zo groot aantal deelnemers verspreid, dat ieder onder hen de zekerheid heeft dat hij door betaling van een niet te hoog bedrag de gewenste vergoeding zal ontvangen. De verzekeringsmaatschappij vergoedt de schadegevallen met de premies. Men ziet dan ook in dat het mechanisme van de verzekering hierop steunt, dat de verzekeraar eigenlijk de fondsen van allen, de premies, beheert voor rekening van allen ⁽³²⁾; met dit gemeenschappelijk fonds betaalt bij de schadegevallen.

Natuurlijk moet men bij een wetenschap, waarbij de risico's zozeer van menselijke en sociale elementen afhangen, uiterst voorzichtig zijn bij het trekken van conclusies uit statistieken. De toestand waarmee we door de statistiek bekend worden is er steeds een uit het verleden, en de verzekeraar moet rekening houden met het heden en de toekomst. De uitslagen van een statistiek kunnen van jaar tot jaar veranderen. Zo inzake levensverzekering, waarbij de vaststelling van de premie beheerst wordt door de vermoedelijke levensduur. Deze vermoedelijke levensduur gekend door de regelmatig gepubliceerde sterftetabellen, in zeer aanzienlijke mate gestegen: sedert 100 jaar is de mortaliteit bijna met de helft gedaald ⁽³⁴⁾. De levensverzekering blijft beheerst door de wetten van de statistiek, doch de uitslagen van de statistiek kunnen met de tijd veranderen. En hier speelt de ervaring van de verzekeraar een rol: de interpretatie der statistieken, het schatten, in ieder apart geval, van de kans dat een bepaalde schade zich voordoet vergt grote vak-kennis ⁽³⁵⁾.

Een juiste toepassing van de wetten van de statistiek vereist dat de te vergelijken risico's gelijkaardig zijn. Men kan geen appels met citroenen vergelijken en dit zeker niet bij het opmaken van een statistiek. Dit vereist dat de risico's zeer nauwkeurig bepaald worden. Zo zullen bij brandverzekering verschillende premiebedragen worden toegepast naar gelang het gaat om een industrieel gebouw, een gewoon burgershuis, een villa met rieten dak enz. Bij verzekering tegen ongevallen worden verschillende tarieven toegepast, naar gelang het beroep van de verzekerde. Een advocaat is vanzelfsprekend voor de verzekeraar een betwist risico dan een façadeschilder, die ganse dagen op ladders klimt. Dit legt dan ook uit waarom de verzekeraar bijzonder nauwkeurig moet ingelicht zijn, en waarom onjuiste vermeldingen van het gedekt risico door de verzekerde, die aldus de verzekeraar verkeerd inlicht, bijzonder streng zijn gesanctioneerd.

Een particulariteit van het verzekeringsrecht bestaat hierin, dat in bepaalde omstandigheden onoprechtheid de nietigheid van het verzekeringscontract voor gevolg heeft: de nemer moet namelijk, bij het sluiten van het contract, volledige en nauwkeurige verklaringen afleggen aan de verzekeraar, ten einde deze toe te laten het te dekken risico met juistheid te beoordelen.

« Elke verzwijging », zegt artikel 9 van de wet, « elke valse verklaring vanwege de verzekerde, hoewel zij zonder kwade trouw geschiedt, maken de verzekering nietig, wanneer zij de waardering van het geval verminderen of het voorwerp ervan veranderen, derwijze dat de verzekeraar, indien hij zulks geweten had, de overeenkomst niet onder dezelfde voorwaarden zou hebben aangegaan. » Om het korter uit te drukken: verzwijging of valse verklaring maakt het contract

nietig, van zodra de premie hoger had moeten zijn. Deze bepaling werd enkel in het voordeel van de verzekeraar uitgevaardigd en is een zeer aanzienlijke uitbreiding van het begrip « wezenlijke dwaling » ⁽³⁶⁾.

De toekomstige verzekeringsnemer moet volledig oprecht zijn, en deze strenge verplichting is zeer begrijpelijk wanneer men bedenkt dat, zonder de hem gedane verklaringen, de verzekeraar doorgaans de juiste aard en draagwijdte van het risico *niet* kan bepalen; zonder de eerlijke medewerking van de verzekerde, kan de maatschappij niet met volledige kennis van zaken optreden ⁽³⁷⁾. Het is trouwens de nemer van de verzekering die het best de zaak kent.

Verzwijging of valse verklaring heeft dus de nietigheid van de verzekering tot gevolg, zelfs wanneer de verzekerde te goeder trouw is, en dit ab initio. Goede of kwade trouw is hier van geen belang ⁽³⁸⁾.

Ook moet men niet nagaan of de verzwijging een invloed heeft gehad op de verwezenlijking van het schadegeval: dit is zonder het minste belang. Steeds mag de verzekeraar de nietigheid van het contract aanvragen. Indien bij voorbeeld bij een brandverzekering de verzekerde niet aangeeft dat er zich in de nabijheid van zijn huis een benzineopslagplaats bevindt — hetgeen natuurlijk verhoging van de premie zou medebrengen — bestaat er verzwijging. De verzekeraar is gerechtigd de nietigheid van het contract aan te vragen, zelfs indien de brand het gevolg was van een kortsluiting, zonder enig verband met het bestaan van de opslagplaats ⁽³⁹⁾ en zo de opslagplaats zelf onaangeraakt bleef. Deze oplossing is logisch; de fout van de nemer heeft het contract van meet af gebrekkig gemaakt, zodat de verzekering in geen geval uitwerking kan hebben.

De verplichting van de verzekerde, volledig oprecht te zijn, is des te zwaarder, daar hij de verzekeraar spontaan, zonder enige vraag van zijnentwege, nopens de juiste toestand moet inlichten.

In ieder geval moet het te dekken risico precies en oprecht aan de verzekeraar bekend gemaakt worden; deze moet juist ingelicht zijn zodat hij de gelijkaardige risico's kan groeperen en een juiste statistiek opmaken.

Slechts door het groot aantal gevallen worden de toevallige elementen uitgeschakeld. Het is dan ook een absolute vereiste dat het aantal verzekerde risico's groot zou zijn. Anders zou het kunnen gebeuren dat zich gedurende een bepaald jaar zulk een groot aantal ernstige schadegevallen zou voordoen, dat de verzekeraar zijn betaling moet staken. Om dit gevaar te voorkomen en het aantal risico's zo hoog mogelijk te hebben, nemen de verzekeraars hun toevlucht tot de herverzekering. Ten huidige dage zijn praktisch alle verzekeringsmaatschappijen door herverzekering met andere, en meestal zelfs met buitenlandse verzekeringsmaatschappijen verbonden. Hierdoor wordt naar de maximale verspreiding van het risico gestreefd.

Uit het voorgaande blijken de algemene kenmerken en de particulariteiten van de verzekering, gekenmerkt door technische gegevens en beheerst door de statistiek. Deze grondgedachten komen in het ganse verzekeringsrecht tot uiting en bij de oplossing van vraagstukken uit deze tak van het recht, is men steeds verplicht naar de principes terug te grijpen.

(1) Dorhout Mees, T.J., *Schadeverzekeringsrecht*, 3e druk, Zwolle 1953, p. 1. Deze definitie heeft betrekking op de scha-

deverzekering. Zo de sommenverzekering geen zuiver idemitaire karakter heeft, is het belang bij de verzekering steeds vereist. De economische bedoeling, ook bij verzekering van sommen, is doorgaans het vermijden van een geldelijk verlies. Behoudens speciale afwijking (cfr. Dorhout Mees, blz. 3-4) zijn de algemene principes van de schadeverzekering toepasselijk op de verzekering van sommen.

(2) Hémar J., *Théorie et pratique des assurances terrestres*, Paris, 1924, t. I, p. 73; van Eeckhout W., *Inleiding tot de verzekering*, Brussel, 's Gravenhage, 1937, p. 45.

(3) Picard M., en Besson A., *Traité général des assurances terrestres en droit français*, Dl. I, Paris 1938, p. 44, nr. 19.

(4) Capitant, *Revue générale des assurances terrestres* (Frans) 1930, p. 755, nr 16; Janssens - Brigode A., *La faute grave et l'assurance de responsabilité*, *Revue générale des assurances et des responsabilités* 1942, p. nr 3756; De H. E. van Dievoet, koninklijk commissaris voor het verzekeringswezen, stelt dan ook de volgende tekst voor ter vervanging van artikel 16 van de wet van 11 juni 1874 (Het verzekeringswezen in België, Antwerpen 1940, Dl II, p. 79): «De verzekeraar staat niet in voor de schade die opzettelijk veroorzaakt wordt door de verzekeringnemer, de rechthebbende of de begunstigde. De schade die ontstaat door schuld, zelfs door grove schuld van de verzekeringnemer, de rechthebbende of de begunstigde, komt ten laste van de verzekeraar; nochtans kunnen bepaalde gevallen van grove schuld uitgesloten worden door de polis, die ze alsdan op beperkende wijze dient op te sommen.» (artikel 6 van het voorontwerp van de wet betreffende het verzekeringscontract).

(5) Parl. Besch., Senaat, 1872-1873, blz. 22.

(6) Verklaring d'Anethan in de Senaat, P.B., i.v. Assurances en Général, nr 167.

(7) Fredericq L., *Traité de droit commercial belge*, Dl. III, Gent 1947, p. 364.

(8) Begerem, V., en De Baets H., *Traité des Assurances Terrestres*, Bruxelles, Paris, 1880, nr 302.

(9) Artikel 41 van de wet van 11 juni 1874.

(10) Burgerlijk Wetboek, art. 1131, zie Wets G., *Notion d'ordre public et des bonnes mœurs dans le droit belge des assurances*, Bull. Ass. 1952, 685.

(11) Waleffe F. Jr., *Notes sur l'assurance de la contrebande*, Bull. Ass. 1940, p. 21; Sohr en Van Doosselaere, *L'assurance-transport*, nr. 174; contra Fredericq L., op. cit., Dl. III, p. 286; zie ook Picard et Besson, op. cit. Dl. I, nr 26. (12) *Traité du contrat d'assurance*, Ch. I, section 2, n° 58. Hij sprak zich uit voor de nietigheid van de verzekering. Emerigon, *Nouveau commentaire sur l'ordonnance de la marine*, (Paris, 1803, Dl II), livre 3, titre 6 art. 49 (blz. 132) nam de geldigheid ervan aan.

(13) Cass. (Req.) 28 maart 1928, S. 1928, 1, 305, noot Niboyet (die deze oplossing afkeurt), D. H. 1928, 287.

(14) Picard et Besson, op. cit., Dl. I, nr 26, p. 62.

(15) H. R. 22 februari 1924, Weekblad van het recht, 11189, Nederlandse Jurisprudentie, 1924, p. 488, in verband met een verzekering op «gummiwaren», Dorhout Mees, op. cit., p. 130.

(16) Deze oplossing wordt doorgaans in het Engels recht aangenomen: Arnould, *The law of Marine Insurance and*

Average, 13 druk, 1950, par. 742 (zie nochtans nr 743 in fine).

(17) Waleffe, op. cit., Dl. I, nr 8; Hémar J., op. cit. p. 75 en 85; Picard et Besson, op. cit. nr. 19, nrs, 55 vlg.

(18) Waleffe, op. cit., Dl. I, nr 8.

(19) Chaufton A., *Les assurances, leur passé, leur présent, leur avenir*, Dl. I, Paris 1884, nr 113.

(20) of zeer moeilijk verzekeraar zijn. Zie hierover Hémar J., op. cit., Dl. II, nr 493; Rommel C., *L'assurance des calamités naturelles et des risques ruraux*, *Revue générale des assurances terrestres*, 1954, 279 vlg.

(21) Picard et Besson, Dl. I, nr 57.

(22) Picard et Besson, Dl. I, nr 57; M.J.C. Mayor, *L'assurance et la dépréciation monétaire*, Bull. Ass. 1958, blz. 5-18; zie nochtans M. Cohen, *Peut-on assurer les crédits à long terme contre les fluctuations du change?* *Revue Générale des Assurances terrestres*, (Frans) 1931, blz. 715. Zie ook Hellner, in «Rechtsfragen der Individualversicherung. Betrachtungen und Probleme in Internationaler Sicht». *Festsache für Erich R. Prölss*, Karlsruhe, 1957.

(22 bis) Over de catastrofale risico's, zie Sohr, F., *Les enseignements des grands risques*, Bull. Ass., 1951, 5; Scharpf, H., *Le problème de la réassurance des risques catastrophiques*, Bull. Ass., 1957, 157.

(23) Hierom worden dikwijls een hypothecaire lening en een levensverzekering samen aangegaan.

(24) Zie in dit verband Cardon, R., *L'énergie nucléaire et les juristes*, *Journal des Tribunaux*, 1960, 21; Belser, W.E., *l'assurance face aux risques créés par l'énergie nucléaire*, *Bulletin des Assurances*, 1957, 485; Wets, G., *L'énergie atomique et le droit de l'assurance de Belgique*, *Revue de droit international et de droit comparé*, 1958, 509, Besson A., *L'énergie atomique et l'assurance*, in *Rapports généraux au Ve congrès international de droit comparé* (1958), Brussel, 1960, blz. 459-467.

(25) Picard et Besson, op. cit., Dl. I, nrs 33 vlg.; Dorhout Mees, op. cit., blz. 5 vlg.

(26) Picard et Besson, op. cit. Dl. I, nr 38.

(27) Dorhout Mees, op. cit., p. 5.

(28) Waleffe, op. cit., Dl. I, nr 11.

(29) Dorhout Mees, op. cit., p. 5.

(30) Dorhout Mees, op. cit., p. 5.

(31) Picard et Besson, op. cit. Dl. I, nr. 56.

(32) Picard et Besson, op. cit., Dl. I, nr 55; Hémar J., op. cit., Dl. I, p. 104 vlg.

(33) Dorhout Mees, op. cit., p. 5.

(34) Waleffe, op. cit. nr 10.

(35) Dorhout Mees, op. cit., p. 5.

(36) Over dit begrip in het burgerlijk recht en in zake verzekeringen, zie Piret, R., *L'obligation de l'assurance terrestre de restituer la prime en cas d'annulation de l'assurance peut-elle être éternée par une clause contraire de la police?* *Revue Générale des Assurances et des Responsabilités*, 1936, nr. 1969; Fredericq L., op. cit., dl. III, p. 322.

(37) Fredericq, *ibid.*

(38) Over de gevolgen ervan wat de terugbetaling van de premies betreft, zie artikel 10 van de wet.

(39) Voorbeeld opgegeven door Waleffe, op. cit., Dl. I, p. 90.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer — 11 december 1959

Voorzitter : M. Vandermersch.
Raadsheer-verslaggever : M. Rutsaert.
Advocaat-generaal : M. Depelchin.
Advocaten : Mrs. Simont en Van Rijn.

Zeevervoer. — Verplichting van de vervoerder voor een behoorlijke en zorgvuldige stuwage zorg te dragen. — Inhoud van deze verplichting.

Waar art. 91, A, par. III, 2° van het 2e boek van het Wetboek van Koophandel de vervoerder verplicht voor de behoorlijke en zorgvuldige stuwage van de vervoerde goederen zorg te dragen, legt dit artikel nochtans niet het geval van overmacht ten laste van de vervoerder.

Zonder voormeld artikel te schenden heeft het bestreden arrest kunnen aannemen, dat de verplichting voor een behoorlijke en zorgvuldige stuwage zorg te dragen bestond in het treffen van de behoorlijke en zorgvuldige maatregelen die door de

goede praktijk der zeevaart normaal vereist worden en dat, bij gebrek aan een speciaal beding, de vervoerder niet verplicht was tot een buitengewone stuwage over te gaan.

N.V. Comptoir anversois d'Importation t./
kapitein A. D. Davies.

Gelet op het bestreden arrest op 6 februari 1958 gewezen door het Hof van beroep te Brussel;

Over het eerste middel, afgeleid uit de schending van artikel 91, inzonderheid 91 A, § III, 2° van titel II van boek II van het Wetboek van Koophandel,

doordat het bestreden arrest, na vastgesteld te hebben dat de toestand van de door verweerder vervoerde goederen «tot het besluit leidt dat de averij het gevolg van de stuwage was», en erop gewezen te hebben dat een meer gepaste stuwage kon verwezenlijkt worden door «het bouwen van talrijke verluchtingsbuisen doorheen de stapels», het vonnis «a quo» te niet doet en de vordering van aanlegster niet gegrond verklaart, om reden dat, daar verweerder de litigieuze goederen «op de wijze die de best mogelijke was» gestuwd heeft, de averij zou dienen toegekend te wor-

den aan hun gevaarlijke aard, die met een eigen gebrek gelijkstaat, waarvoor de vervoerder niet heeft in te staan,

dan wanneer naar luid van voormelde bepaling, de vervoerder niet enkel op « zorgvuldige wijze » (op de wijze die volgens de goede praktijk der zeevaart de best mogelijke was, zoals het bestreden arrest het onderlijnt), doch ook de behoorlijke manier en, rekening gehouden met de bijzondere aard van het te vervoeren goed en van de concrete noodwendigheden van dit vervoer, tot de stuwage van de vervoerde goederen moet overgaan, waaruit volgt dat, door te beschouwen dat de aard van de litigieuze goederen — welke hij met een eigen gebrek gelijkstelt — de verweerder van zijn verantwoordelijkheid vrijstelde, de rechter die bepaling geschonden heeft, voor zoveel zij aan de vervoerder oplegt met de aard van het te vervoeren goed rekening te houden om over de « behoorlijke » stuwage ervan te zorgen :

Overwegende dat het middel het arrest verwijt belist te hebben dat verweerder de vervoerde goederen « op de best mogelijke wijze » gestuwd heeft, dan wanneer, naar luid van artikel 91, A, § III, 2° van titel II boek II van het Wetboek van Koophandel, de stuwage niet enkel op een zorgvuldige, doch tevens op een « behoorlijke » wijze moest geschieden, rekening gehouden met de aard van de goederen;

Overwegende dat, waar laatstvermelde wetsbepaling de vervoerder verplicht voor de behoorlijke en zorgvuldige stuwage van de vervoerde goederen zorg te dragen, zij nochtans het geval van overmacht niet ten laste van de vervoerder legt;

Overwegende dat het bestreden arrest op de beweegredenen steunt dat, volgens de door de in rechten aangestelde deskundige, geen de minste fout de kapitein kan verweten worden, en dat alles in het werk gesteld werd om het vervoerd vismeel te verluchten, namelijk door aan de stapels de vorm van een pyramide te geven;

Overwegende dat het hof van beroep er weliswaar op wijst dat het bouwen van talrijke verluchtingsbuizen doorheen de stapels waarschijnlijk een goede toevoer van lucht zou verschaft hebben, doch dat het eraan toevoegt 1° dat de schepen niet gehouden zijn over het daartoe nodige materiaal te beschikken en het aan de inlader behoort dat materiaal te leveren indien hij een buitengewone stuwage wenste, 2° dat de heropening der debatten omtrent de technische gegevens met betrekking tot de stuwage geen nuttige gegevens verstrekt heeft, en er reden is, bij gebrek aan strijdige elementen, om het advies van de in rechte aangestelde deskundige te volgen en aan te nemen dat de kapitein de goederen op de best mogelijke wijze volgens de goede praktijk der zeevaart gestuwd heeft, 3° dat, indien de goederen niet tegen de normale gevolgen van het bedongen vervoer bestand zijn, zij als met een eigen gebrek behept moesten aangezien worden;

Overwegende dat het Hof van beroep, zonder de in het middel aangehaalde bepaling te schenden, heeft kunnen aannemen dat de verplichting, voor een behoorlijke en zorgvuldige stuwage zorg te dragen, de verweerder enkel oplegde de behoorlijke en zorgvuldige maatregelen te treffen die door de goede praktijk der zeevaart normaal vereist worden, en dat, bij gebrek aan speciaal beding, verweerder niet verplicht was tot een buitengewone stuwage over te gaan;

Dat het middel naar recht faalt;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van artikel 97 van de Grondwet, doordat het bestreden arrest de vordering van aanlegster niet gegrond verklaart om reden dat verweerder, die de goederen « op

de wijze die de best mogelijke was volgens de goede praktijk der zeevaart » had gestuwd, voor de averij niet zou kunnen instaan,

dan wanneer de rechter, anderzijds vaststelt « dat het bouwen van talrijke verluchtingsbuizen doorheen de stapels waarschijnlijk een goede toevoer van lucht zou verschaft hebben », waaruit volgt dat, door te beschouwen enerzijds, dat de verweerder de lading « op de best mogelijke wijze had gestuwd en, anderzijds, dat er een meer gepaste wijze van stuwage bestond, de rechter zijn beslissing met tegenstrijdige motieven heeft gerechtvaardigd, wat met een gebrek aan beweegredenen gelijkstaat :

Overwegende dat door te verklaren dat de kapitein de goederen op de best mogelijke wijze volgens de goede praktijk der zeevaart gestuwd heeft, het arrest zoals in het antwoord op het eerste middel wordt aangewezen, de best mogelijke wijze van stuwage in het kader van de door artikel 91 A § III, 2°, titel II, boek II van het Wetboek van Koophandel opgelegde verplichtingen bedoeld heeft;

Overwegende dat er zich dienvolgens tussen de aangehaalde beweegredenen van het bestreden arrest geen strijdigheid voordoet en het middel feitelijke grondslag mist;

Over het derde middel, afgeleid uit de schending van artikel 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest aanlegster vordering niet gegrond verklaart om de redenen « dat de averij ontstond omdat de goederen naar hun aard, die als gevaarlijk bestempeld wordt, niet bestand waren tegen de opstapeling die nochtans voor het vervoer onvermijdelijk is » en « dat, wanneer de goederen tegen de normale gevolgen van het bedongen vervoer niet bestand zijn, zij als met een eigen gebrek behept moeten aangezien worden »,

dan wanneer, de rechter anderzijds vaststelt « dat de averij het gevolg was van de stuwing, de verhitting door de opstapeling veroorzaakt zijnde » en dat het bouwen van talrijke verluchtingsbuizen doorheen de stapels waarschijnlijk een goede toevoer van lucht zou verschaft hebben », waaruit volgt dat door te beschouwen, enerzijds, dat de averij te wijten was aan de aard van de vracht die niet tegen de onvermijdelijke opstapeling voor het vervoer bestand was en anderzijds, dat het mogelijk geweest ware de gevolgen ervan door het aannemen van een bijzondere wijze van stuwage te vermijden, de rechter zijn beslissing met strijdige motieven gerechtvaardigd heeft, wat met een gebrek aan beweegredenen gelijkstaat :

Overwegende dat, waar het Hof van beroep de averij toeschrijft aan de aarde van de goederen welke niet bestand waren tegen de opstapeling « die nochtans voor het vervoer onvermijdelijk is », het dergelijke opstapeling slechts als onvermijdelijk in het kader van de uit hogervermeld artikel 91, A § III, 2°, voor de kapitein voortvloeiende verplichtingen beschouwd heeft, zoals uit het antwoord op het eerste middel blijkt; dat dienvolgens geen strijdigheid er aan gelegen is verder aan te nemen dat nochtans een buitengewone en door gezegde wetsbepaling niet opgelegde wijze van stuwage waarschijnlijk een goede toevoer van lucht zou verschaft hebben;

Dat het middel bijgevolg feitelijk grondslag mist;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

De kosten begroot op de som van vierduizend tweehonderd twee en negentig frank jegens de aanleggende partij en op de som van vijfhonderd zestig frank jegens de verwerende partij.

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 21 mei 1959.

Voorzitter : M. Bayot.

Raadsheer-verslaggever : M. Anciaux Henry de Favaux
Advocaat-generaal : M. Mahaux.

Inkomstenbelastingen. — Bericht van wijziging van de aangifte. — Verplichting de redenen tot wijziging te vermelden.

De aan de administratie bij artikel 55 der gecoördineerde wetten betreffende de inkomstenbelastingen opgelegde verplichting om vóór de vestiging van de aanslag, het cijfer, dat zij voornemens is in de plaats van dat der aangifte te stellen en de redenen, die naar haar mening die wijziging wettigen, aan de belastingplichtige ter kennis te brengen, maakt een substantiële formaliteit uit, waarvan de niet-naleving de nietigheid van de procedure tot wijziging en bijgevolg ook de nietigheid van de onwettelijk gevestigde aanslag voor gevolg heeft.

Funken J. t) Belgische Staat (Minister van Financiën)

Gelet op het bestreden arrest, op 16 juni 1958 door het Hof van beroep te Luik gewezen (nr 4886) ;

Overwegende dat, volgens de vermeldingen van het bestreden arrest, het geschil loopt over de aanslagen in de gewone belastingen over het dienstjaar 1954, navordering van rechten over het dienstjaar 1952, en over het dienstjaar 1955, navordering van rechten over het dienstjaar 1953, welke aanslagen betrekkelijk zijn tot stortingen, in 1951 en 1952 door de vennootschap Cinda gedaan aan aanlegger, haar beheerder, tot terugbetaling van reis- en vertegenwoordigingskosten ;

Over het tweede middel, afgeleid uit de schending van artikelen 28 en 55 van de samengeschatte wetten betreffende de inkomstbelastingen en 97 der Grondwet ;

doordat het bestreden arrest geen antwoord verstrekt op de conclusies waarbij aanlegger deed gelden dat de vergelijkingskaart, die de met het onderzoeken van de reclamatie belaste inspecteur bij het dossier had gevoegd, niet kon dienen als basis voor de aanslag waarvan de geldigheid enkel kan worden beoordeeld op het tijdstip waarop hij gevestigd wordt, dan wanneer het op 2 december 1954 aan aanlegger gezonden bericht van wijziging geen vergelijking met een soortgelijke vennootschap vermeldt, en dan wanneer de vergelijking waarop gewezen is in een stuk dat op het tijdstip der taxatie niet bestond, niet geldig kan ingeroepen worden tot staving van deze taxatie ;

Overwegende dat het bestreden arrest laat gelden « dat de administratie als vergelijkingsbasis een soortgelijke belastingschuldige vennootschap mocht nemen als die waarvan verzoeker (aanlegger) beheerder is », deze vergelijking geldende als feitelijk vermoeden ; dat het arrest geen antwoord verstrekt op de conclusies waarbij aanlegger aanvoert dat deze houding van de administratie in de loop van het onderzoek over de reclamatie gebleken is, en de redenen van het bericht van wijziging van de aangifte niet nader opgeeft ;

Overwegende dat de aan de administratie door artikel 55 van de samengeschatte wetten betreffende de inkomstenbelastingen opgelegde verplichting aan de belastingplichtige, vooraleer de aanslag te vestigen,

het cijfer te doen kennen dat zij voornemens is in de plaats van dat der aangifte te stellen en de redenen te vermelden welke, naar haar mening, deze wijziging wettigen, een substantiële formaliteit uitmaakt waarvan het niet naleven de nietigheid van de procedure tot wijziging, en bijgevolg, de nietigheid van de onwettelijk gevestigde aanslag met zich brengt ;

Overwegende derhalve dat het bestreden arrest de in het middel aangehaalde conclusies van aanlegger moest beantwoorden en dat, daar het dit niet gedaan heeft, het artikel 97 van de Grondwet schendt ;

Om die redenen,

en zonder dat er termen aanwezig zijn tot het behandelen van het eerste en het derde middel die, al waren zij gegrond, niet tot een ruimere verbreking zouden kunnen leiden,

Verbreekt het bestreden arrest, in zover daarbij over de reis- en vertegenwoordigingskosten uitspraak gedaan is ;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing ;

Veroordeelt verweerder tot de kosten ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Brussel.

RAAD VAN STATE

4e Kamer. — 16 februari 1960.

Voorzitter : M. Lepage.

Raadsheren : M.M. Mast en Buch.

Substituut-auditeur-generaal : M. Debaets.

Advocaten : Mrs. Schöller en Dedoncker.

Bestissing van de Gemeenteraad aangaande goed gedrag en zeden. — Machtsoverschrijding.

De gemeenteraad die beslist dat een kandidaat voor een bepaalde betrekking, ondanks het feit dat hij een strafrechtelijke veroordeling opliep, toch de vereiste morele waarborgen biedt, gaat zijn appreciatie recht te buiten.

Ceulemans t/ gemeente Hoboken, tussenkomen
partij : Follman.

Arrest nr 7635.

Overwegende dat het beroep strekt tot vernietiging van de beslissing van de gemeenteraad van Hoboken van 11 oktober 1957 waarbij Georges Follman op proef benoemd wordt, voor een termijn van twee jaar met ingang van 1 januari 1958, als bestuurder aan de gemeentelijke muziekacademie van Hoboken ;

Overwegende dat niet blijkt dat het beroep werd ingesteld meer dan zestig dagen nadat verzoeker kennis had van de bestreden beslissing ;

Overwegende dat verzoeker de vereisten vervult om tot het bevoegde ambt te worden benoemd en dat hij zich op 23 januari 1957 kandidaat stelde ;

Overwegende dat de gemeenteraad op 13 maart 1959 beslist heeft : « het beroep tot nietigverklaring van de benoeming van dhr Follman tot bestuurder op proef aan de gemeentelijke muziekacademie, ingesteld door de heer Ivo Ceulemans, muzikleraar, tegen de gemeente Hoboken wordt als gegrond bijgetreden en

het verweer van de gemeente voor de Raad van State wordt ingetrokken »;

Overwegende dat de tegenpartij bij beslissing dd. 12 juli 1957 onder meer als benoembaarheidsvoorwaarde stelde dat de kandidaten « van goed gedrag, zeden en burgertrouw » moesten zijn;

Overwegende dat verzoeker betoogt dat de tussenkomende partij aan deze voorwaarde niet voldeed; dat zij onder meer op 7 mei 1946 door de krijgsraad te Antwerpen, voorwaardelijk voor drie jaar, veroordeeld werd tot vier maanden gevangenzitting wegens diefstal ten nadele van de geallieerde legers en tot één maand gevangenzitting en honderd frank boete om in het bezit geweest te zijn van een vuurwapen;

Overwegende dat aan het vereiste van voormelde benoembaarheidsvoorwaarde op de dag van de benoeming moest worden voldaan;

Overwegende dat de gemeenteraad, zoals hij het trouwens bekend, zijn appreciatierecht te buiten is gegaan door te oordelen dat de tussenkomende partij toch de vereiste morele waarborgen bood om benoemd te worden; dat het verzoek gegrond is,

Besluit :

Artikel 1 : De beslissing dd. 11 oktober 1957 van de gemeenteraad van Hoboken is vernietigd.

Artikel 2 : De kosten van het beroep, ten bedrage van 750 frank, komen ten laste van de tegenpartij.

De kosten van de tussenkomst, ten bedrage van 400 frank, komen ten laste van de tussenkomende partij.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 23 december 1959

Voorzitter : M. de la Vallée Poussin.

Raadsheren : M.M. Sury en Colson.

Advokaat-generaal : M. Colins.

Advocaten : Mrs. Deroubaix, Boumal en Baillin.

Beslag op onroerend goed. — Wettelijke hypotheek van de staat. — Rechten van de derde schuldeiser, die een beslag of bevel heeft doen overschrijven vóór de inschrijving van de wettelijke hypotheek.

Uit de geschiedenis van de totstandkoming van de wet van 26 december 1950 blijkt, dat de wetgever het verborgen karakter van de wettelijke hypotheek van de staat heeft willen afschaffen en dat voortaan deze hypotheek slechts rang neemt vanaf haar inschrijving overeenkomstig het gewone hypotheekrecht. Hieruit volgt dat bedoelde hypotheek onderworpen is aan de gewone regels betreffende de gevolgen van de door de wet voorgeschreven publiciteit.

Uit de omstandigheid, dat art. 27 van de wet van 15 augustus 1854 niet geldt voor de wettelijke hypotheek van de staat vermits deze hypotheek wettelijk zonder tussenkomst van de schuldenaar tot stand komt, mag echter niet worden afgeleid, dat de inschrijving van de wettelijke hypotheek den derde schuldeiser, die door de overschrijving van het beslag of van het bevel rechten op de onroerende goederen heeft verworven en bekend gemaakt, tegenstelbaar zou zijn.

De mogelijkheid voor de staat om bij gedwongen verkoop zijn hypotheek te doen inschrijven is niet van alle nut ontbloot; een dergelijke inschrijving zal inderdaad werken tegen alle schuldeisers, wier rech-

ten niet overeenkomstig de hypotheekwet werden bekendgemaakt, nl. de chirografaire schuldeisers die vóór de inschrijving van de wettelijke hypotheek geen bevel hebben laten overschrijven.

De van het gewone recht afwijkende bepalingen van art. 73, par. 3 van de samengeordende wetten op de inkomstenbelastingen gelden alleen tegenover de koper of de hypotheekaire schuldeiser en « onverminderd de rechten van derden ». Deze exceptionele bepalingen betekenen niet, dat de inschrijving van de wettelijke hypotheek tegenstelbaar zou zijn aan de schuldeiser, die vóór deze inschrijving het aan het onroerend beslag voorafgaand bevel heeft doen overschrijven.

R.M.Z. t./ Belgische Staat (Minister van Financiën)
Bureau voor arbeidsrechten en kosteloze inrichtingen
Nuytkens & Co

Gezien in uitvoerbare vorm overgelegd het bestreden vonnis dd. 5 juni 1957 geveld door de rechtbank van eerste aanleg van Brussel en de akten van beroep dd. 20, 23 en 31 juli 1957;

Overwegende dat het beroep, in regelmatige vorm en tijdig ingesteld, ontvankelijk is;

Overwegende dat geïntimeerden, behalve de Belgische Staat, geen pleitbezorger hebben aangesteld binnen de wettelijke termijn;

Overwegende dat de oorspronkelijke eis van appellant er toe strekte te horen zeggen voor recht dat de hypothecaire inschrijvingen door de Belgische Staat genomen respectievelijk op 25 augustus en 30 november 1954 op de goederen van de schuldenaar Nuytkens aan appellant niet tegenstelbaar zijn en dat de te verdelen som van 702.367 fr. voortkomende van de gedwongen verkoop dezer goederen dient toebedeeld te worden aan het Bureel voor Arbeidsrecht en Kosteloze Inrichtingen tot beloop van 18.436,70 fr. en aan appellant voor het beschikbaar saldo; dat, daar geen akkoord tussen partijen kon getroffen worden, zoals blijkt uit het proces-verbaal dd. 2 maart 1956 opgesteld overeenkomstig artikel 106 van de wet van 15 augustus 1954, appellant de procedure voorzien bij artikel 107 van zelfde wet heeft ingesteld;

Overwegende dat uit de voorgebrachte stukken blijkt dat appellant op 12 mei 1954 een bevel de onroerende inbeslagneming voorafgaande op de Hypotheekbewaring liet overschrijven; dat de Belgische Staat op 25 augustus 1954 een eerste wettelijke hypotheek tot beloop van een hoofdsom van 343.322 fr. wegens rechtstreekse belastingen liet inschrijven; dat het onroerend beslag ten verzoeken van appellant op 9 november 1954 werd overgeschreven; dat de Belgische Staat een tweede wettelijke hypotheek tot beloop van een hoofdsom van 169.804 fr. eveneens wegens rechtstreekse belastingen, op 30 november 1954 liet inschrijven;

Overwegende dat uit de voorbereidende werken van de wet van 27 december 1950 blijkt dat de wetgever het verborgen karakter van de wettelijke hypotheek van de Staat heeft willen afschaffen; dat voortaan deze hypotheek slechts rang neemt vanaf haar inschrijving overeenkomstig het gemeen recht in zake hypotheek; dat zij, derhalve, onderworpen is aan de regels van gemeen recht betreffende de gevolgen van de opgelegde publiciteit;

Overwegende dat appellant, de beslagleggende schuldeisers, zijn rechten op de onroerende goederen van zijn schuldenaar in werking heeft gesteld door zijn bevel dd. 5 mei 1954, gevolgd door het beslag van 2 november 1954; dat hij zijn rechten aan derden tegen-

stelbaar heeft gemaakt door de overschrijving van bedoeld bevel op 12 mei 1954; dat de betwisting tussen appellant en eerste geïntimeerde, derhalve, dient opgelost volgens de prioriteit van bekendmaking;

Overwegende dat artikel 27 van de wet van 15 augustus 1854, weliswaar, niet van toepassing is ten overstaan van de wettelijke hypotheek van de Staat; dat de schuldenaar, inderdaad, volledig vreemd blijft aan de hypotheekstelling, welke wettelijk geschiedt; dat men, echter, hieruit niet mag afleiden dat de inschrijving van de wettelijke hypotheek tegenstelbaar is aan een derde schuldeiser, die vóór deze inschrijving, zoals in casu, rechten op de onroerende goederen heeft verworven en deze heeft gekend gemaakt;

Overwegende dat de mogelijkheid voor de Staat om zijn hypotheek te doen inschrijven bij verkoop op inbeslagneming niet van alle nut ontbloomt is; dat, inderdaad, deze inschrijving alsdan zal gelden tegenover alle schuldeisers waarvan de rechten aan de hypotheecaire publiciteit niet onderworpen werden en namelijk de chirographaire schuldeisers, die vóór de inschrijving van de wettelijke hypotheek geen bevel lieten overschrijven;

Overwegende dat artikel 73 § 3 van de samengevoerde wetten op de inkomstenbelastingen wel afwijkt van het gemeen recht, waar het voorziet dat in bepaalde voorwaarden de overschrijving van de verkoopakte of de inschrijving van een hypotheek aan de Staat niet tegenstelbaar is, wanneer de wettelijke hypotheek binnen de in dit artikel voorziene termijn wordt ingeschreven; dat, echter, in casu bedoelde voorwaarden niet vervuld zijn; dat de inschrijvingen ten verzoeken van eerste geïntimeerde niet geschied zijn op grond van deze wetsbeschikking; dat, trouwens, deze afwijking van het gemeen recht slechts geldt tegenover de koper of de hypotheecaire schuldeiser en « onverminderd de rechten van derden »; dat men uit deze uitzonderlijke bepaling niet mag afleiden dat de inschrijving van de wettelijke hypotheek tegenstelbaar is aan de schuldeiser, die vóór deze inschrijving het bevel voorafgaandelijk het onroerend beslag heeft doen overschrijven;

Overwegende dat appellant, derhalve, terecht beweert dat de inschrijvingen van 25 augustus en 30 november 1954 hem niet tegenstelbaar zijn;

Overwegende dat appellant ingevolge artikel 19 - 4° quinquies van de hypotheecaire wet een voorrecht bezit dat het algemeen voorrecht van de Schatkist overtreft; dat zijn schuldvordering in hoofdsom 987.999 fr. bedraagt, wanneer de te verdelen som slechts 702.367 fr. beloopt; dat appellant uitdrukkelijk vraagt dat in eerste orde een bedrag van 18.436,70 fr. aan tweede geïntimeerde zou toegekend worden;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1935, waarvan toepassing werd gedaan;

Gehoord het eensluidend advies van de Heer Advocaat-generaal van den Eynde de Rivieren, in openbare zitting gegeven;

Rechtdoende bij verstek tegenover de geïntimeerden sub nrs 2 tot 7 bij gebreke te verschijnen;

Machtigt van ambtswege de verstek doende echtgenoten om in rechte te treden bij gebreke aan echtelijke machtiging;

Ontvangt het beroep;

Doet het bestreden vonnis te niet;

Wijzigende, zegt voor recht dat de inschrijvingen van de wettelijke hypotheek door eerste geïntimeerde genomen op 25 augustus en 30 november 1954 aan appellant niet tegenstelbaar zijn;

De verdeling van het geconsigneerd bedrag, hetzij in hoofdsom 702.367 fr., verhoogd met de intresten, regelen, kent in eerste orde aan tweede geïntimeerde de som van 18.436,70 fr. toe en in tweede orde aan appellant het beschikbaar saldo;

Veroordeelt eerste geïntimeerde tot de kosten van beide aanleggen.

HOF VAN BEROEP TE LUIK

18 maart 1960.

Voorzitter : M. Ulrix.

Raadsheren : M.M. Vermeire en Winants.

Advocaat-generaal : M. Kellens.

Advocaten : Mrs. Tytgat, loco A. Franck en

Spaas loco Gruyters

Schade uit onrechtmatige daad. — Bestaan en omvang van de berokkende schade moeten in concreto worden beoordeeld.

Door aanvaring wordt een brug beschadigd; ingevolge een reeds vroeger door de overheid getroffen beslissing wordt de brug niet hersteld doch afgebroken en door een nieuwe vervangen.

Het bestaan en de omvang van de aan de overheid door bedoelde aanvaring berokkende schade moeten in concreto worden beoordeeld. In het onderhavige geval bestaat volgens het Hof de schade niet uit de herstellingskosten vermits deze niet werden uitgegeven, maar uit aanzienlijker kosten van afbraak en de geringere waarde van de van de afbraak voortkomende materialen.

Van Roosmalen t./ Belgische Staat (Minister van Openbare werken en Wederopbouw)

Gezien de stukken van het geding; nl. het vonnis in regelmatige uitgifte voorgelegd, uitgesproken op 20 oktober 1958 door de burgerlijke rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement Hasselt;

Overwegende, dat het hoger beroep, tegen voormeld vonnis aangetekend, bij exploit, in datum van 27 november 1958, van deurwaarder J. Gilbert, wonende te Brussel, regelmatig is naar de vorm en binnen de door de wet voorziene termijnen ingesteld werd; dat verder daartegen geen gronden van niet-ontvankelijkheid aangevoerd worden noch voorhanden zijn;

Overwegende dat de eis van geïntimeerde oorspronkelijke aanlegger, strekt tot betaling van de som van Fr. 108.880, plus interesten als vergoeding voor de schade, aangericht aan een te Beringen gelegen brug over de vaart;

Overwegende dat appellant, oorspronkelijke verweerder, niet betwist, dat de aanvaring van deze brug aan zijn schuld te wijten is en dat de gevorderde som het bedrag is van de kosten van de herstelling van de brug;

Overwegende echter, dat hij opwerpt, dat geïntimeerde niet gerechtigd is betaling te vorderen van deze kosten, omdat de brug niet hersteld maar afgebroken en door een nieuwe vervangen werd;

Overwegende dat het bestaan en de omvang van de aan geïntimeerde berokkende schade « in concreto » moeten beoordeeld worden;

Overwegende dat bedoelde schade niet kan begroot worden op het bedrag der kosten van herstelling van de brug, vermits het ter zake vaststaat dat geïntimeerde deze kosten niet uitgegeven heeft;

Dat anderzijds, ware de aanvaring niet gebeurd, de brug toch zou afgebroken geworden zijn, vermits ter zake ook vaststaat, dat de beslissing ze door een

nieuwe te vervangen — zo, naar aanleiding van de aanvaring zo mogelijk vroeger dan eerst overwogen ten uitvoer gelegd werd — toch vóór de aanvaring getroffen was; dat de waardevermindering van de brug, die door de aanvaring veroorzaakt werd, dus niet kan dienen als maatstaf van de door geïntimeerde geleden schade, vermits de brug alleszins haar bestemming tot het algemeen gebruik niet lang meer zou behouden hebben;

Overwegende dat de aanvaring van de brug echter wel voor gevolg heeft gehad (hetgeen ten onrechte door appellant wordt betwist), dat de kosten van afbraak wegens grotere moeilijkheden, aanzienlijker en de waarde van de van de afgebroken brug voortkomende materialen kleiner zijn geweest; dat dan ook daarin de aan geïntimeerde berokkende schade bestaat;

Overwegende dat bij gebrek aan nadere gegevens, deze schade billijk op veertigduizend fr. dient beraamd te worden;

Om deze redenen,

Het Hof uitspraak doende op tegenspraak en in openbare zitting;

gelet op art. 24 der wet van 15 juni 1935;

Gehoord de heer advocaat-generaal Kellens in zijn advies;

Ontvangt het hoger beroep;

het bestreden vonnis hervormend, veroordeelt appellant te betalen aan geïntimeerde de som van 40.000 fr. plus de gerechtelijke interesten vanaf 11 juli 1957;

verwijst partijen ieder in de helft der kosten van het geding zowel in eerste aanleg als in hoger beroep.

NOOT: Verg. vonnis Politierechter Beringen 24 oktober 1956, R.W. 1956/57, 2122, bevestigd door de correctionale Rechtbank te Hasselt d.d. 20 januari 1957, R.W. 1956/57, 2118.

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer — 14 januari 1960.

Voorzitter: M. Bossaert.

Raadsheren: M.M. De Vreese en Beeckmans.

Advocaat-generaal: M. Matthys.

Advocaten: Mrs. Vander Vennet en Verstele.

Verkrijgende verjaring. — De huurder is geen bezitter. — Strekking van artikel 2234 B.W.

De huurder, die geen bezitter doch slechts de houder is, kan door verjaring noch voor zichzelf, noch voor de eigenaar eigendom verkrijgen. Art. 2234 B.W. ontslaat de tegenwoordige bezitter niet van het bewijs dat zijn bezit vóór dertig jaar een aanvang heeft genomen.

Lejeune-Kelders t./ Pattyn en Lemeyere

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen partijen gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Veurne, eerste Kamer, op 31 mei 1956, alsook het vonnis tussen zelfde partijen door zelfde rechtbank gewezen op 9 mei 1957, telkens bij verstek tegenover tweede geïntimeerde en op tegenspraak tegenover de andere partijen;

Overwegende dat het beroep regelmatig naar de vorm en tijdig werd ingesteld;

Overwegende dat tweede geïntimeerde, hoewel be-

hoorlijk gedagvaard, geen pleitbezorger heeft gesteld;

Overwegende dat eerste appellant bewijst, bij notariële akte dd. 5 november 1955 verleden voor notaris Boedts te Bernegem, van de consoorten Jost te hebben aangekocht; een perceeltje duingrond van honder vierkante meter, gelegen te Koksijde langs de Koninklijke baan, gekend Sectie G, deel van n° 26, over een gevelbreedte van vier meter en een diepte van vijf en twintig meter;

dat dit perceel gelegen is naast en ten Oosten van het woonhuis dat eerste geïntimeerde Pattyn aldaar bezit;

dat eerste geïntimeerde Pattyn beweert de eigendom over dit perceeltje duingrond, althans over een gevelbreedte van drie meter, door dertigjarige verjaring te hebben verworven;

dat Pattyn, bij akte dd. 14 juni 1941 verleden voor notaris Simpelaere, van de consoorten De Witte (op tredend bij monde van hun volmachtdrager, dhr architect Gaston Lejeune, vader van tweede appellant) heeft aangekocht: 1e gezegd woonhuis gelegen Koninklijke baan te Koksijde en 2e « de rechten die de kopers (bedoeld is: de verkopers) zouden kunnen aangeworven hebben door verkrijgende verjaring op de aanpalende grond (het litigieus perceel) waarvan de afpaling ten kante van dhr Lejeune (Oostkant) onzeker is »;

dat in een onderhandse akte van dezelfde datum tussen Pattyn en Gaston Lejeune wordt overeengekomen dat de afpaling wordt bepaald op drie meter ten Oosten van het woonhuis en wordt gezegd dat het litigieus perceel « sinds vele jaren (is) gebruikt door de verkopers die er zich als eigenaars van hebben gedragen en alle hun rechten in hoofde dezer hebben afgestaan aan M. Pattyn »;

Overwegende dat de vraag ter zake is of geïntimeerde Pattyn en zijn rechtsvoorgangers De Witte al dan niet sedert méér dan dertig jaar het voortdurend, onafgebroken, vreedzame, openbaar en ondubbelzinnig bezit ten titel van eigenaar van de litigieuze strook van drie meter hebben gehad;

Overwegende dat de eerste rechter, in zijn tussenvonnis dd. 31 mei 1956 terecht aannam dat eerste geïntimeerde en zijn rechtsvoorgangers sedert meerdere jaren het nuttig bezit van de litigieuze strook hebben gehad;

dat zulks duidelijk blijkt uit de hogervermelde onderhandse verklaring van wijlen dhr G. Lejeune, als uit de hiernavermelde verklaringen dd. 1 september 1957 van Mevr. Hélène De Witte en dhr Henri De Witte;

dat appellanten derhalve ten onrechte aan de eerste rechter verwijten de eerste geïntimeerde te hebben toegelaten tot het bewijs dat hij en zijn rechtsvoorgangers dit nuttig bezit sedert meer dan dertig jaar hebben gehad;

dat het beroep tegen het tussenvonnis dd. 31 mei 1956 ongegrond is;

Overwegende dat de eerste rechter integendeel ten onrechte in zijn eindvonnis dd. 9 mei 1957 heeft aannam dat dit dertigjarig nuttig bezit bewezen is;

dat hij namelijk ten onrechte de door getuige Mahieu tijdens het rechtstreeks enkwest afgelegde verklaring weerhoudt als een voldoende bewijs dat het bezit reeds in 1925 of zelfs 1921 had aangevangen;

dat getuige Mahieu, die in 1925 als gerant in dienst trad van de firma Delhaize — dewelke het aanpalend huis in huur had van de genaamden De Witte, rechtsvoorgangers van Pattyn — weliswaar verklaarde dat reeds in 1925 op het betwiste perceel een houten barak stond die de firma Delhaize als stapelplaats gebruikte, en dat de firma Delhaize hem in 1925 zegde dat die

strook eigendom was van De Witte maar dat zij die in huur had;

Overwegende dat de pacht niet kon worden voorgelegd;

dat de registratie van gezegde pacht die dateert van 18 juni 1921 enkel en alleen vermeldt « une maison à Coksyde-Bains, 54 rue Royale »;

dat de louter bewering van de firma Delhaize (die er immers belang bij had) aan haar gerant, niet volstaat om de verhuring van het litigieuze perceel te bewijzen, vooral nu de registratie van de pacht alleen spreekt van een huis en geen gewag maakt van een aanpalend perceel;

dat blijkt uit de formele verklaring van Mevr. Van Dyck — die hetzelfde aanpalend huis van 1937 tot 1939 van dezelfde rechtsvoorgangers De Witte in huur had — dat de litigieuze strook ook toen niet in de huur was begrepen en dat zij dit perceel overigens nooit heeft gebruikt;

dat de bezitsdaden die de huurders van het huis, nl. de firma Delhaize of haar gerant, op het litigieuze perceel stelden, niet ter zake dienend zijn;

dat de huurder die geen bezitter doch slechts houder is, niet door verjaring kan verkrijgen noch voor zich zelf noch voor de eigenaar;

dat hetgeen geïntimeerde Pattyn moet bewijzen is : dat *zijn rechtsvoorgangers De Witte* tijdig nuttige bezitsdaden stelden;

dat deze laatste het aanpalend huis in 1925 niet bewoonden en nog veel minder de litigieuze strook in persoonlijk gebruik hadden;

dat geïntimeerde zou moeten bewijzen dat de De Witte's de litigieuze strook mede hadden verhuurd of op een andere wijze nuttige bezitsdaden op het litigieuze perceeltje hebben gesteld;

dat hij zulk bewijs niet levert;

dat, in strijd met wat eerste geïntimeerde beweert en wat de eerste rechter aannam, het feit van de verhuring in 1921 of 1925 (i.e. de medeverhuring van het perceel door de De Witte's aan de firma Delhaize geenszins vaststaat;

dat evenmin bewezen is dat de Firma Delhaize in die jaren de grond in gebruik had gekregen van de De Witte's of met hun toestemming op die grond een stapelplaats zou hebben opgericht;

dat het feitelijk gebruik van het perceeltje of de oprichting van een stapelplaats door de huurders van het huis, geen recht kan scheppen in hoofde van de eigenaars van het huis die van deze feitelijkheden mogelijk onwetend waren;

dat ook de onderhandse verklaring dd. 14 juni 1941 van dhr Gaston Lejeune niet bewijst dat het bezit reeds in 1921 of 1925 had aangevangen;

dat getuige Kemynck weliswaar verklaart dat de De Witte's die hun huis toen blijkbaar zelf bewoonden, de stapelplaats in 1927-1928 gebruikten, maar dat deze feiten zich plaatsen na dat de dertigjarige periode een aanvang had genomen;

Overwegende dat ten slotte zowel Mevr. Hélène De Witte als dhr Henri De Witte, i.e. de beide vroegere medeëigenaars rechtsvoorgangers van Pattyn die hem het goed verkochten, op 1 september 1957 uitdrukkelijk bevestigden dat noch zij noch hun ouders vóór 1935 zich ooit gedroegen of aanzagen als eigenaars van de strook duingrond naast het verkochte gebouw of daden van eigendom nopens deze duingrond hebben gesteld; dat zij verklaren zich pas na 1935 als eigenaars te hebben gedragen;

Overwegende dat geïntimeerde Pattyn derhalve geenszins bewijst dat zijn bezitname of deze van zijn rechtsvoorgangers zou hebben aangevangen méér dan dertig jaar vóór 10 februari 1956 (datum der dagvaarding) of beter méér dan dertig jaar vóór 20 juli of 14 december 1955, data der sommaties;

dat artikel 2234 B.W. de tegenwoordige bezitter niet ontslaat van het bewijs dat zijn bezit vóór 30 jaar een aanvang nam;

dat, nu geïntimeerde in gebreke blijft de aanvang van zijn bezit vóór 30 jaar te bewijzen, elke discussie over wat in de loop van de volgende jaren is voorgevallen, niet ter zake dienend is;

Overwegende dat appellanten terecht vragen dat hun eigendomsrecht op het litigieuze perceel zou worden erkend en dat geïntimeerden zouden worden veroordeeld tot het dichtmaken van de openingen en verwijderen van de koterijen die zij, in strijd met dit eigendomsrecht, zouden hebben aangebracht;

dat integendeel de schadeloosstelling van 500 fr. per dag, die appellanten vorderen, in de omstandigheden der zaak slechts gerechtvaardigd voorkomt vanaf de dag waarop zij, in weerwil van dit arrest, zouden weigeren het perceel ter volle beschikking te stellen van appellanten;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935,

Alle andere en meeromvattende besluiten verwerpende als ongegrond,

Wijzende bij verstek, wegens gemis aan verschijning, tegen tweede geïntimeerde,

Ontvangt het beroep, verklaart het ongegrond ten aanzien van het tussenvonnis dd. 31 mei 1956 en bevestigt dit vonnis, verklaart het gegrond ten aanzien van het eindvonnis dd. 9 mei 1957; doet dit eindvonnis te niet en, opnieuw wijzende, verklaart de oorspronkelijke vordering van appellanten gegrond in de mate hierna bepaald;

Zegt voor recht dat eerste appellante eigenares is van het perceel duingrond groot honderd vierkante meter, gelegen langs de Koninklijke baan te Koksijde met aldaar een gevelbreedte van vier meter, er gekend ten kadaster sectie G, deel van n° 26;

Veroordeelt eerste geïntimeerde tot het dichtmetsen van de openingen die hij wederrechtelijk heeft aangebracht in de aanpalende gevelmuur en tweede geïntimeerde tot het verwijderen van de koerijen en materialen die hij op het kwestieuze perceel heeft geplaatst;

Zegt dat geïntimeerden hieraan zullen moeten voldoen binnen de dertig dagen na de betekening van dit arrest, en, bij gebreke daarvan : 1e machtigt appellanten om zelf de voorbeschreven werken uit te voeren door tussenkomst van deurwaarder en desnoods met behulp van de gewapende macht, kosten invorderbaar op vertoon van factuur of kwijtschrift; 2e veroordeelt geïntimeerden, elk voor het geheel, om aan appellanten te betalen een schadeloosstelling van 500 frank per dag, wegens genotsderving en onmogelijkheid om te bouwen, vanaf de een en dertigste dag na de betekening van dit arrest tot dat zij het perceel ter volle beschikking zullen hebben gesteld van appellanten;

Wijst af als ongegrond de tegeneis strekkend tot schadevergoeding wegens tergend en roekeloos geding;

Veroordeelt geïntimeerden tot de kosten van beide aanleggen;

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer. — 26 februari 1959.

Voorzitter : M. P. De Preter.

Rechters : M.M. E. Ceulemans en R. Dillen.

Advokaten : Mrs. W. Calewaert en A. Kinsbergen.

Familie recht. — Ontkenning van het vaderschap. — Fysische onmogelijkheid. — Zedelijke onmogelijkheid. — Onregelmatig samengestelde familieraad.

De nietigheid van de beslissingen van een familieraad wegens onregelmatige samenstelling kan enkel aanvaard worden in geval van bedrog of indien de onregelmatigheid de minderjarige heeft kunnen benadelen.

Het verlaten van de echtelijke woning door de vrouw en het overspelig samenwonen van de vrouw met een ander man tijdens de wettelijke verwekkingsperiode van het kind zijn geen voldoende bewijzen van de fysische onmogelijkheid van de man om met zijn vrouw gedurende de wettelijke verwekkingsperiode gemeenschap te hebben.

Het eventueel bestaan van de zedelijke onmogelijkheid voor de man om met zijn vrouw gemeenschap te hebben mag slechts bewezen worden na of minstens samen met het bewijs enerzijds van het overspel van de vrouw tijdens de wettelijke verwekkingsperiode en anderzijds van het bedrieglijk verduiken van de geboorte van het kind.

G. t/ G.

Aangezien de vordering van aanlegger ertoe strekt te horen zeggen dat hij niet de vader is van het kind...

Aangezien, overeenkomstig artikel 318 B.W. deze vordering ingesteld wordt tegen een aan het kind toegevoegde voogd ad hoc, nl. 2e verweerder, en in aanwezigheid van de moeder van het kind, nl. 1e verweerder;

Aangezien 1e verweerder de ontvankelijkheid der vordering betwist, omdat 2e verweerder niet geldig het kind zou kunnen vertegenwoordigen, daar hij tot voogd ad hoc werd aangesteld door beslissing van een niet overeenkomstig artikel 407 B.W. samengestelde familieraad.

Aangezien de nietigheid van de beslissingen van een familieraad wegens onregelmatige samenstelling enkel kan aanvaard worden in geval van bedrog of indien de onregelmatigheid de minderjarige heeft kunnen benadelen; (De Page : Traité élémentaire de Droit Civil Belge, DI II, n° 114; A. Kluyskens : Beginselen van het Burgerlijk Recht, DI VII, n° 684).

Aangezien eerste verweerder evenwel geen enkel bewijs voorbrengt van enig bedrog noch van enige benadeling ten opzichte van de minderjarige door de onregelmatigheid in de samenstelling van de familieraad.

Aangezien derhalve haar verweer tegen de geldigheid der vertegenwoordiging van het kind door 2e verweerder in zijn hoedanigheid van voogd ad hoc niet kan bijgetreden worden, zodat, wat dit betreft, de vordering geldig ingesteld werd ter voldoening van de beschikking voorzien in artikel 318 B.W.;

Aangezien aanlegger het vaderschap ontkende over het kind in een aan eerste verweerder op 9 januari 1957 betekende buitengerechtelijke akte, gevolgd door

een dagvaarding aan beide verweerders betekend op 28 januari 1957;

Aangezien mag aangenomen worden dat aanlegger, woonachtig zijnde te Deurne op het tijdstip der geboorte van het kind, zich niet ter plaatse bevond, namelijk te Borgerhout, waar het kind geboren werd, zodat krachtens artikel 316 B.W. hij kon beschikken over een termijn van twee maanden, te rekenen van zijn terugkeer, om de wettigheid van het kind te ontkennen en zijn vordering derhalve, in zoverre zij gesteund is op de fysische onmogelijkheid van gemeenschap met 1e verweerder door verwijdering, tijdig ingesteld is;

Aangezien aanlegger weliswaar voorhoudt dat hij tijdens de wettelijke periode der verwekking van het kind in de fysische onmogelijkheid verkeerde om met 1e verweerder gemeenschap te hebben, doch nalaat hiervan enig afdoend bewijs te leveren of zelfs aan te bieden;

Aangezien het verlaten der echtelijke woning door 1e verweerder en het overspelig samenwonen van deze met een ander man tijdens de wettelijke verwekkingsperiode van het kind geen voldoende bewijs daartstellen van de door aanlegger ingeroepen fysische onmogelijkheid om met 1e verweerder gedurende voormelde periode enige gemeenschap te hebben; (R.P.D. B. : v° Paternité et Filiation, nr 54; De Page, Op. cit. DI. I nr 1081; A. Kluyskens, Op. Cit. DI. VII nr 543; Vs. Dinant 9.2.1928 : Pass. 1928, III, 213);

Aangezien de vordering van aanlegger, in zoverre zij gesteund is op de fysische onmogelijkheid van gemeenschap met 1e verweerder uit oorzaak van verwijdering dan ook als onvoldoende gestaafd voorkomt;

Aangezien aanlegger zijn vordering in ontkenning van vaderschap over het kind eveneens steunt op de bedrieglijke verbergings der geboorte van dit kind, het overspel van 1e verweerder en de zedelijke onmogelijkheid van gemeenschap tussen hem en 1e verweerder;

Aangezien het eventueel bestaan der zedelijke onmogelijkheid voor aanlegger van gemeenschap met 1e verweerder slechts mag bewezen worden na of minstens samen met het bewijs enerzijds van het overspel van 1e verweerder tijdens de wettelijke verwekkingsperiode en anderzijds van het bedrieglijk verduiken der geboorte van het kind; (zie R.P.D.B. v° cit. nr. 58; De Page, Op. cit. DI. I, nr 1086; A. Kluyskens, Op. cit., DI. VII, nr 543);

Aangezien 1e verweerder veroordeeld werd bij definitief vonnis der 3e correctionele Kamer dezer Rechtbank hoofds het meermaals plegen van overspel tussen 3 mei 1956 en 18 juni 1956, tijdruimte welke zich ten dele uitstrekt tot in de wettelijke verwekkingsperiode van het kind;

Aangezien aanlegger hic et nunc nog geen afdoende bewijs voorbrengt van het voor hem bedrieglijk verborgen houden van de geboorte van het kind;

Aangezien hij evenwel moet toegelaten worden tot de bewijsoverlevering van de door hem ingeroepen bedrieglijke verduiking der geboorte van voornoemd kind;

Om deze redenen,

De Rechtbank, na erover beraadslaagd te hebben.

Gehoord in openbare zitting van 7 februari 1959 dhr de Smedt, Substituut-Procureur des Konings, in zijn eensluidend advies in de nederlandse taal,

Alle andere en verdere besluiten verwerpende,

Rechtdoende op tegenspraak tegenover 1e verweerder, en bij verstek tegenover tweede verweerder,

Verleent verstek tegen deze laatste,

Verklaart de vordering, gesteund op artikel 312 al. 2 B.W., in zoverre zij er toe strekt de wettigheid van het kind te ontkennen op grond van de fysische onmogelijkheid van gemeenschap van aanlegger met 1e verweerster uit oorzaak van verwijdering tijdig ingesteld doch ongegrond;

En alvorens over de ontvankelijkheid en de gegrondheid van de vordering te beslissen in zoverre deze ertoe strekt de wettigheid van het kind te ontkennen bij toepassing van artikel 313 van het Burg. Wetboek op grond van de morele onmogelijkheid van gemeenschap tussen aanlegger en 1e verweerster, het overspel van 1e verweerster tijdens de wettelijke verwekkingsperiode van voornoemd kind, alsmede het bedrieglijk verdoken houden voor aanlegger van de geboorte van dit kind door 1e verweerster;

Laat aanlegger toe door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, te bewijzen:

1) dat eerste verweerster de zwangerschap en de geboorte van het kind voor aanlegger bedrieglijk verborgen heeft gehouden en zij verzuimd heeft aanlegger van deze zwangerschap of geboorte in kennis te stellen;

2) dat aanlegger slechts op 3 januari 1957 toevallig en van derde personen vernam dat eerste verweerster van een kind bevallen was;

Laat aan verweerders toe het tegenbewijs dezer feiten te leveren door dezelfde middelen;

Stelt dhr. Rechter Dillen aan om de getuigenverhoren voor te zitten of, in geval van belet, elke andere magistraat door dhr. Voorzitter dezer Rechtbank aan te duiden;

Kosten voorbehouden.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

1e Kamer — 7 december 1959

Voorzitter: M. Struye de Swielande.

Rechters: M.M. Janssens en Van den Bever.

Advocaten: Mrs. Bové, Andries en Hubené.

Luchtvervoer. — Personenvervoer tegen betaling. — De piloot kan wegens zijn delictuele fout worden aangesproken. — De door de Conventie van Warschau voorziene beperking van schadevergoedingen geldt ook voor hem.

Bij de wet van 7 april 1936 werd het toepassingsveld van de Conventie van Warschau van 12 oktober 1929 tot het personenvervoer binnen de grenzen van België uitgebreid.

Volgens de heersende rechtsleer en rechtspraak geldt als een « vervoer tegen betaling » in de zin van art. I van de Conventie van Warschau het vervoer waarvoor betaald wordt, hoe gering ook die betaling moge zijn. Daarbij is onverschillig of de betaling door de reiziger of door een derde wordt verricht.

Het is door de Conventie van Warschau niet verboden de piloot voor zijn delictuele fout aan te spreken. In het onderhavig geval bestaat de fout van de piloot hierin, dat hij in plaats van één twee reizigers heeft meegenomen, ofschoon de draagkracht van de lucht door de heersende warmte ten eerste was afgenomen en het opstijgen van op een grasgrond bij betrekkelijke windstilte reeds voldoende moeilijk was.

De bij art. 24 van de Conventie van Warschau

voorziene beperking van de schadevergoeding geldt ook voor de op grond van art. 1382 B.W. aangesproken piloot.

Steurbaut en cs. t./ Stas de Richelle en cs. en Onderlinge Maatschappij der openbare Diensten t./ Stas de Richelle en cs.

Overwegende dat een vliegtuig van de V.Z.W.D. Ghent Aviation Club, gepiloteerd door André Stas de Richelle op 6 juli 1957 is neergestort en uitgebrand; dat de piloot en de twee passagiers die hun luchtdoop meemaakten, om het leven kwamen;

Overwegende dat de erfenamen van de stuurman in schadevergoeding worden aangesproken door de nabestaanden van de twee andere slachtoffers — zaak nr 40.400/29.539 van de algemene rol; dat dezelfde erfenamen alsmede de V.Z.W.D. Ghent Aviation Club worden gedagvaard door de Onderlinge Maatschappij der Openbare Besturen die de bedragen vordert welke ze als verzekeraar aan de ouders van de verongelukte passagiers heeft uitbetaald, — zaak nr 42.648/30.830 van de algemene rol; dat deze zaken verknocht zijn en derhalve in eenzelfde vonnis dienen beslecht;

1. *Omtrent de toepasselijkheid van de Conventie van Warschau:*

Overwegende dat de conventie van Warschau van 12 oktober 1929 en de wet van 7 april 1936 op het onderhavig geval moeten worden toegepast;

Dat het vliegtuig de reizigers zou overbrengen van de plaats waar ze instapten tot boven allerlei gemeenten en steden om ze eindelijk terug te laten uitstappen op het vliegtuigterrein; dat deze personen dus werden vervoerd even goed als een inzittende van een wagen die een grote wandeltocht zou maken zonder onderweg uit te stappen, noch te laten stoppen;

Dat de wet van 1936 het toepassingsveld van de conventie heeft uitgebreid tot personenvervoer binnen de grenzen van België; Dat terzake voor het vervoer betaald werd door de Belgische staat, zodat het volgens de heersende rechtsleer en rechtspraak een « vervoer tegen betaling », zoals bedoeld in artikel I van de Conventie, geldt, hoe gering die tegemoetkoming nu ook moge zijn (Rb. Seine 4 dec. 1924, D.P. 1925.2.137; Rb. Roanne 2 april 1947, aangeh. IN P. Chauveau Dr. Aér. blz. 7 nr 202; Lyon, 25 jan. 1957; P. Chauveau, o.c. nr 448);

Dat overigens de door de Belgische Staat betaalde vergoeding de prijs voor de benzine en olie, alsmede het onderhoud ver overtrof en ook de berging- en verzekeringskosten vergold, zodat de prijs voor het apparaat zelfs enigszins werd gedelgd; dat dus ook volgens ruimere begrippen een vervoer tegen betaling plaats greep (Riese & Lacour, Précis de dr. aérien, nr 285); dat overigens de V.Z.W. Ghent Aviation Club niet enkel het voordeel had van een vergelding voor haar uitgaven en een toeslag, maar bijzonder er op die wijze in gelukte haar leden-piloten vluchten te laten doen die zoniet heel wat uitgaven zouden vergen (vgl. Lyon 25 jan. 1940);

Dat het natuurlijk onverschillig is of de betaling geschiedt door de reizigers dan wel door een derde (Lemoine, tr. de dr. aér. nr 578); Rb. Seine en Roanne boven vermeld, ogl. R.P.D.B. tw. Transport par terre, nr 121 en volg.);

Overwegende dat de vermelde stellingen zo juist zijn dat kaarten werden ondertekend, die vooreerst de vlucht uitdrukkelijk een « vervoer » noemen en waaruit verder blijkt dat het « vervoer gedaan » wordt « krachtens dit bewijsstuk », dus uit hoofde van een vervoer-

contract en niet als willig vervoer; dat eindelijk bedoelde kaart juist het biljet is, omschreven in artikel 3 van de conventie;

Overwegende volledigheidshalve dat door het onder tekenen van de reizigerskaart toch in elk geval werd bedongen dat de conventie de verhoudingen zou beheersen; dat zelfs indien een minderjarige reiziger de handtekening van zijn moeder zou hebben nagebootst of hebben laten nabootsen, de gevolgen van dit vergrip op hem en dus op zijn rechthebbenden moet neerkomen; dat het strafonderzoek heeft uitgewezen dat wijlen Claude De Poorter de instemming van zijn moeder heeft medegedeeld aan de leraar Huysmans (stuk 19) en dat de piloot geen minderjarige reiziger zou hebben laten instappen voor een luchtdoop, zo hij niet meende dat de ouder de kaart, die de aansprakelijkheid beperkt en de staatstoelagen grondt, had mede ondertekend;

2. Omtrent de aansprakelijkheid van vervoerder en piloot :

Overwegende dat de conventie van Warschau geenszins verbiedt de piloot aan te spreken voor de gevolgen van zijn delictuele fout (Lemoine, c.c. nr 840, Goedhuis, Handb. voor het Luchtrecht, bl. 162; Van Houtte, c.c. nr 45 — R.P.D. B. Tw. Transport par air, nr 234);

Overwegende dat de fout van de piloot hierin bestaat dat hij twee reizigers durfde mee nemen, alhoewel de draagkracht van de lucht ten eerste was afgenomen ingevolge de grote warmte en het stijgen van op een grasgrond bij betrekkelijke windstilte reeds voldoende moeilijk was;

dat niet enkel het deskundig verslag in die zin concludeert, maar tevens blijkt dat piloot Ricart zijn 5 vluchten, met een weliswaar lichter toestel, ondernam met een enkel reiziger, en piloot Gildemyn eveneens had moeten ondervinden dat het vliegtuig met 2 reizigers vrij moeilijk opsteeg (stuk 7);

Overwegende dat de vervoerder, zijnde de V.Z.W. Ghent Aviation Club aansprakelijk is ingevolge artikel 17 van de conventie en het tegenbewijs toegelaten in art. 20 niet vermag te leveren, nu boven juist wordt aangetoond dat de vluchten hadden moeten beperkt blijven tot één passagier in plaats van 2;

Overwegende dat de verweerders derhalve aansprakelijk zijn voor het ongeval;

3. Omtrent de theoretische beperking van de schadevergoeding :

Overwegende dat de schadevergoeding door de wet van 7 april 1936 (art. 3) beperkt wordt tot 250.000 Fr. per verongelukte reiziger en 10.000 Fr. voor klederen en andere bijgehouden voorwerpen;

Dat deze beperking krachtens artikel 24 van de conventie eveneens moet worden toegepast jegens de piloot die op grond van artikel 1382 B.W. wordt aangesproken; dat immers artikel 24 zeer algemeen is in zijn bewoordingen en wel op grond van het principe van de onafhankelijkheid van enerzijds de vervoerder en anderzijds de persoon die hij voor het uitvoeren van zijn contract gebruikt, zelfs indien deze geen eigenlijke aangestelde is (Lemoine, c.c. nr 822; Van Houtte, c.c. nr 45 — Goedhuis, c.c. bl. 242 en 261; R.P.D.B. tw. Transport, par air; nr 234 en 235);

4. Omtrent de werkelijke schadebedragen :

Overwegende dat het ongeval in enkele ogenblikken was voltrokken, zodat de slachtoffers maar een kortstondige verschrikking en pijn hebben doorstaan; dat

ex haerede voor ieder geval 10.000 fr. kan worden toegekend;

Overwegende dat voor de zaak Steurbaut, de verbrande klederen en voorwerpen op 4.000 fr. dienen geraamd, terwijl de grondvergunning volledig 10.425 fr. mag worden aangerekend, maar de kostprijs voor de grafkelder voor een gering deel vreemd is aan het ongeval, zodat de vergoeding op 18.000 fr. mag worden geraamd; dat de aansprakelijkheden enkel voor 6.000 frank in de onkosten voor rouwklederen hebben tussen te komen; dat de overige uitgaven niet worden betwist, dat de patrimoniale schade derhalve bedraagt: $4.000 + 10.425 + 18.000 + 6.000 + 225 + 150 + 100 + 1.520 + 250 + 3.110 + 2.500 + 3.697 = 49.917$ Fr.;

Overwegende dat de extrapatrimoniale schade voor ieder ouder van wijlen Willy Steurbaut mag bepaald worden op 80.000 fr., terwijl aan de broeder 10.000 fr. en aan ieder zustertje 7.500 fr. toekomt;

Overwegende dat $75.000 : 2 = 37.500$ fr. van de vergoeding voor ieder ouder de verzekeringsmaatschappij toekomt die voor dit reeds gekweten bedrag gesubrogeerd is; dat voor de patrimoniale schade nog 7.500 fr. werd betaald door de verzekeraar die bedoeld bedrag dus mag ontvangen;

Overwegende dat voor de zaak De Poorter de verbrande klederen en voorwerpen eveneens 4.000 fr. mogen geschat worden, dat de tussenkomst van de aansprakelijken voor de rouwklederen op 3.000 fr. mag worden bepaald, terwijl de overige 8.837 fr. schade niet wordt betwist; dat de verzekeringsmaatschappij gesubrogeerd is voor 7.500 fr., terwijl de overige $4.000 + 3.000 + 8.837 - 7.500 = 8.337$ fr. aan eisen Standaard toekomt;

Dat aan de moeder van dit enig kind 90.000 fr. toekomt, terwijl de verweerders een bedrag van 10.000 fr. voor de grootmoeders kunnen aanvaarden; dat voor het overige de eis van de nabestaanden of derden ongegrond voorkomen; dat het bedrag van 90.000 fr. dient vermindert met de 75.000 fr. die aan de gesubrogeerde verzekeraar toekomt;

Overwegende dat uit wat voorafgaat blijkt dat geen 10.000 fr. per overleden reiziger wordt toegekend voor bijgehouden voorwerpen, en evenmin 250.000 fr. per geval voor de overige schade (art. 3, wet 7 april 1936; Conventie van Warschau, art. 24);

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Gelet op de art. 2, 37 en 41 der wet van 15 juni 19

Alle andere besluiten verwerpend;

Voegt samen de zaken nr 40.400/29.539 en 42.648/30.830 van de algemene rol;

Veroordeelt in solidum eensdeels de V.Z.W. Ghent Aviation Club en anderdeels de overige verweerders, doch deze laatsten elk slechts in de mate van zijn gerechtigden in de nalatenschap van wijlen André Stas de Richelle om aan de Onderlinge Maatschappij der Openbare Besturen $82.500 \times 2 = 165.000$ fr. te betalen, met de vergoedende intrest vanaf de dag van de uitbetalingen tot de dagvaarding en daarenboven de gerechtelijke intrest;

Veroordeelt de verweerders, elk in de maat van zijn gerechtigden in de nalatenschap van wijlen André Stas de Richelle, om te betalen;

a) aan de partijen Steurbaut en Gabriel samen, als erfgenamen van wijlen Willy Steurbaut, 10.000 fr.

b) aan Jérôme Steurbaut: $49.917 + 80.000 - 37.500 - 7.500 = 84.917$ fr.

c) aan Marie-Louise Gabriel : 80.000 — 37.500 — 42.500 fr.

d) aan Marc Steurbaut : 10.000 fr.

e) aan Jérôme Steurbaut : q/q. voor zijn dochters : $2 \times 7.500 = 15.000$ fr.

f) aan Roberte Van den Henden, in de mate van haar erfrecht : 10.000 fr.

g) aan Roberte Van den Henden : 90.000 — 75.000 = 15.000 fr.

h) aan Rodolphus Standaert : 8.337 fr.

i) aan Marie Vanderhaeghen : 10.000 fr.

Zegt dat al deze bedragen, verschuldigd aan de eisers Steurbaut, Gabriel, Van den Hende, Standaert en Van der Haeghen, dienen verhoogd met de vergoedende intrest vanaf 6 juli 1957 tot 28 mei 1958, en verder met de gerechtelijke;

Verwijst Ghent Aviation Club tot een derde en de overige verweerders tot de twee derden van de kosten; Ontzegt het meer gevorderde.

Verklaart het onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk rechtsmiddel en zonder borgstelling, uitgenomen voor wat de kosten aan gaat.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

Kortgeding. — 2 februari 1960.

Voorzitter : M. Croonen.

Advocaten : Mrs. Callewaert en Maerten.

Echtscheiding. — Bevoegdheid van de rechter in kortgeding krachtens artikel 268 B.W. wanneer nog niet definitief over een wedereis is beslist.

Vonnis van echtscheiding, waarbij de beslissing omtrent het bewakingsrecht over de kinderen tot na de uitspraak over de ingestelde wedereis wordt aangehouden.

Tot zolang over de wedereis geen uitspraak is gedaan, blijven de vroegere op grond van art. 268 B.W. getroffen voorlopige maatregelen ten aanzien van de hoede der kinderen van kracht. De voorzitter blijft inmiddels bevoegd om te oordelen over elke eis tot wijziging van deze maatregelen. Zijn beslissingen doen geen afbreuk aan de gebiedende bepaling van art. 302 B.W., vermits zij van voorlopige aard zijn.

B. t./ H. en H. t./ B.

Aangezien B. de verweerster H. liet dagvaarden ten einde te horen zeggen voor recht dat het bezoekrecht der drie kinderen bepaald wordt op de laatste zondag van iedere maand.

Aangezien H. de verweerder B. liet dagvaarden ten einde te horen zeggen voor recht dat van met de uitspraak van het te vellen bevel, de hoede van de drie minderjarige kinderen uit het huwelijk van partijen gesproken... uitsluitend aan de hoede van eiseres zullen toevertrouwd worden;

Dienvolgens.

Aangezien de beide vorderingen verknocht zijnen dienen gevoegd;

1. Wat betreft de vordering B. c./ H. :

2. Wat betreft de eis in zake H. c./ B. :

Aangezien de eiseres H. laat gelden dat bij vonnis van deze Rechtbank dd. 26 juni 1958, op hoofdeis in-

gesteld door verweerder B., de echtscheiding werd toegestaan in voordeel van deze laatste en te harer laste, terwijl op de wedereis door haar ingesteld, zij toegelaten wordt een reeks feiten te bewijzen door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen;

Dat voormeld vonnis de uitspraak betreffende de hoede van de kinderen, het onderhoudsgeld en de vereffening en verdeling der gemeenschap, voorbehoudt;

Aangezien de eiseres thans vraagt dat de hoede van de drie minderjarige kinderen uit hun huwelijk geboren, haar zou worden toevertrouwd; dat zij voorhoudt dat het belang van de kinderen zulks dringend eist;

Aangezien eiseres tot staving van haar eis laat gelden dat de gezondheid en het psychisch evenwicht der kinderen in gevaar worden gebracht zo zij langer aan de hoede van verweerder toevertrouwd blijven;

Dat zij namelijk beweert dat er zeer ernstige moeilijkheden zich voordoen, zo wat betreft de hoede, als het bezoekrecht; dat de politiecommissaris te Mechelen herhaalde malen hieromtrent de kinderen heeft moeten ondervragen;

Dat de kinderen herhaaldelijk slachtoffer zijn geweest van de brutaliteit van hun vader en meer bepaald op 2 januari 1960 wanneer zij terugkeerden van het bezoek bij hun moeder; dat van deze feiten klacht werd gedaan bij de heer Procureur des Konings;

Dat verweerder ook de kinderen met de dood bedreigde;

Dat deze handelwijze ook de studiën van de kinderen beïnvloedt, wat duidelijk wordt waargenomen door de resultaten op de school behaald;

Aangezien verweerder B. tegen de ingestelde eis in hoofdeis laat gelden dat, gezien de echtscheiding bij hoger vermeld vonnis van 26 juni 1958 in zijn voordeel werd toegestaan, de kinderen, naar luid van artikel 302 van het Burgerlijk Wetboek, hem moeten toevertrouwd worden en het feit dat over de wedereis van eiseres nog niet werd gestatueerd, de draagwijdte van artikel 302 van het Burgerlijk Wetboek niet wijzigt;

Dat verweerder hieruit afleidt dat de Voorzitter, zetelend in kortgeding, onbevoegd is uitspraak te doen over de hoede van de kinderen, zoals gevraagd;

Aangezien deze stelling niet kan bijgetreden worden;

Dat inderdaad, ofschoon artikel 302 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat de Rechtbank de kinderen moet toevertrouwen aan de echtgenoot die de echtscheiding bekomen heeft, tenzij in het meerder belang van de kinderen op verzoek van de familie of van de heer Procureur des Konings er anders zal over beslist worden, in onderhavig geval aan deze regel, door de eis van H., geen afbreuk wordt gedaan;

Dat immers de Rechtbank die over de hoofdeis van B. heeft gestatueerd en hem het voordeel van zijn vordering heeft toegekend, de hoede van de kinderen heeft voorbehouden met het oog op de nog hangende wedereis van de huidige eiseres, die gebeurlijk voor gevolg kan hebben dat de echtscheiding bij wederzijds ongelijk wordt toegestaan, waardoor artikel 302 van het Burgerlijk Wetboek zonder toepassing zal zijn, zodat de voorlopige maatregelen die destijds op grond van artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek werden getroffen ten aanzien van de hoede der kinderen, van kracht blijven tot wanneer de Rechtbank op dat punt zal gestatueerd hebben;

Aangezien het tegenovergestelde aannemen voor gevolg zou hebben dat de hoede van de kinderen onzeker zou zijn;

Aangezien hieruit volgt dat de Voorzitter op grond van artikel 268 van het Burgerlijk Wetboek bevoegd blijft kennis te nemen van elke eis omtrent de hoede van de kinderen en om zwaarwichtige redenen en in

het belang van de kinderen een wijziging kan bevelen in het recht van bewaking zoals door hem werd vastgesteld;

Aangezien deze beslissing geen afbreuk doet aan de gebiedende bepaling van artikel 302 van het Burgerlijk Wetboek, vermits zij een voorlopig karakter heeft en alle rechten ten gronde voorbehoudt;

Aangezien het door niets bewezen is dat verweerder zich zou plichtig maken aan mishandelingen en slagen aan de kinderen;

.....

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUSSEL

15e Kamer — 26 december 1959

Alleenrechtsprekend rechter : M. D'Hondt.

Referendaris : M. Cleeremans.

Advocaten : Mrs. Humblé en Braun.

Moratoire interesten. — Verschuldigdheid daarvan eerst na aanmaning en zonder dat de schuldeiser bewijzen moet enig verlies te hebben geleden. — Gerechtelijke interesten zijn het vervolg van moratoire of vergoedende interesten.

Krachtens art. 1153 B.W. zijn de moratoire intresten bij vertraging in de uitvoering van verbintenissen tot betaling van sommen slechts verschuldigd te rekenen van de dag der aanmaning om te betalen, behalve in het geval, dat de wet ze van rechtswege doet lopen.

De moratoire intresten zijn verschuldigd, zonder dat de schuldeiser gehouden is te bewijzen, dat hij enig verlies heeft geleden.

De gerechtelijke interesten maken geen bijzondere vorm van schade-intresten uit maar zijn al naargelang het geval het vervolg van moratoire of vergoedende intresten; daardoor kunnen zij voor wat een zelfde tijdperk betreft niet gecumuleerd worden.

Joris t./ N.V. Mij der algemene
Wereldtentoonstelling te Brussel in 1958

Overwegende dat de eis er toe strekt de terugbetaling te bekomen ener som van 1.000.000 frank die eiser aan verweester, bij wijze van borg, betaald heeft ter dekking van de uitvoering der verbintenissen die hij tegenover verweester had aangegaan betrekkelijk op het uitbaten van Parkings op de Wereldtentoonstelling van Brussel in 1958;

Dat de vordering verder strekt tot het betalen door verweester van vergoedende en moratoire interesten tegen 5,5 p.c. 's jaars op de hierboven vermelde borgsom, te berekenen vanaf 26 oktober 1958, hetzij 19.781 frank, alsmede de gerechtelijke interesten en de kosten;

Overwegende dat aanlegger bij schriftelijke besluiten zijn eis tot de interesten en tot de kosten beperkt; dat hij ervan gewag maakt dat verweester op 30 juni 1959, aldus na de dagvaardingen een som van 1.000.000 frank (hoofdsom) en een som van 16.666 frank (interesten) stortte;

Overwegende dat hij de rekening van verweester als volgt opmaakt :

verschuldigde hoofdsom : 1.000.000 frank ; moratoire interesten : op 1.000.000 frank vanaf 26. X. 1958 (datum waarop deze som diende teruggestort) tot op 6 maart 1959 (datum van de inleidende dagvaarding) : 19.781 frank ;

verschuldigde gerechtelijke interesten (vanaf 6 maart 1959 tot op 30.6.1959 : 17.442 frank : totaal : 1.037.223 frank ;

gedane betalingen : 1.016.666 frank : verschuldigd saldo : 20.558 frank ;

Overwegende dat verweester voorhoudt : a) dat de moratoire interesten slechts verschuldigd zijn te berekenen vanaf de in morastelling en dat het ten laste van eiser ligt de datum van deze in morastelling te bepalen ; b) dat gezegde interesten slechts tegen een rentevoet van 3,5 p.c. dienen berekend, dat eiser, inderdaad, reeds een interest van 2 p.c. genoten heeft (de borgsom werd bij de Deposito en Consignatie Kas gedeponeerd) ;

Overwegende dat verweester anderzijds, het principe zelf van de verschuldigde gerechtelijke interesten niet betwist, doch beweert dat de rentevoet net als hierboven, aan 3,5 p.c. om dezelfde redenen dienen berekend ;

Overwegende dat verweester, ten slotte, voor wat aangaat de gerechtskosten, verklaart zich naar de wijsheid der Rechtbank te gedragen ;

1. Moratoire intresten :

Overwegende dat de verplichting van verweester bestond in de teruggave van een som geld ;

Overwegende dat, derhalve, art. 1153 van het burgerlijk wetboek ter zake moet toegepast worden ;

Overwegende dat, krachtens gezegd artikel, de schade en interesten spruitende uit de vertraging in de uitvoering van dergelijke verplichtingen verschuldigd zijn te rekenen van de dag der aanmaning om te betalen ;

Overwegende dat het niet wordt bewezen dat aanlegger vóór 10.1.1959, datum waarop hij verweester om terugstorting van de borgsom verzocht, tot haar dergelijke aanvraag reeds had gericht ; dat de datum van 10.1.1959, bijgevolg als vertrekpunt van het lopen der interesten dient beschouwd ; dat de door eiser aangehaalde datum te weten, 8 dagen na het sluiten van de Wereldtentoonstelling, de 26 oktober 1958, derhalve, niet kan weerhouden worden ;

Overwegende dat het principe gehuldigd door het vermeld artikel, weliswaar uitzonderingen duldt ; dat er gevallen zijn waarin de wet interesten van rechtswege doet lopen (zie artikel 1153 al. 1 in fine — zie Depage, B. III, nr 145) ; dat partijen zelf van het algemeen principe kunnen afwijken (zie Depage ibid. nr 142) ;

Overwegende dat ter zake, nochtans partijen noch omtrent de interesten, noch omtrent het vertrekpunt ervan iets hebben bedongen ; dat, anderzijds, het onderhavig geschil geen enkel der door de wet voorziene gevallen uitmaakt ;

2. Rentevoet :

Overwegende dat hoger vermeld artikel 1153 verder bepaalt dat de schade interesten waarvan reeds spraak, verschuldigd zijn zonder dat de schuldeiser gehouden is te bewijzen dat hij enig verlies heeft geleden ;

Overwegende dat uit deze wetsbepaling spruit dat de wet het bedrag der ondergane schade forfaitair bepaalt, dat het niet past nog verder na te gaan of het bedrag van de door de schuldeiser geleden schade werkelijk het wettelijk bedrag bereikt ;

Overwegende dat, derhalve, geen rekening moet worden gehouden met het feit dat aanlegger reeds een

interest van 2 p.c. zou hebben opgetrokken op de terug te storten som ;

3. *Gerechtigde intresten :*

Overwegende dat op 6 maart 1959 verweerster de hoofdsom verschuldigd bleef tegenover eiser ; dat de gerechtelijke interesten, derhalve, dienen aangerekend en dit, tot op de dag der werkelijke betaling van gezegde hoofdsom, dit wil zeggen : tot op 30.6.1959 ;

Overwegende dat de gerechtelijke interesten geenszins een bijzondere vorm van schade-interesten uitmaken ; dat ze, naargelang het geval, het vervolg uitmaken van moratoire interesten of van vergoedende interesten ; dat ze, anderzijds, gezien deze omstandigheid, met deze laatste niet kunnen gecumuleerd worden voor wat een zelfde tijdperk betreft (Depage B. III, nrs 100, 128, 132 en 143 litt. D) ;

Overwegende dat in het onderhavig geschil, de gerechtelijke interesten het vervolg zijn van de moratoire interesten, dat, voor wat de rentevoet ervan betreft, het hogervermeld principe hier dan ook eveneens moet toegepast ; dat de gerechtelijke interesten door verweerster verschuldigd op 5,5 p.c. moeten behouden worden ;

Overwegende dat, gezien gerechtelijke interesten met moratoire interesten niet kunnen samengevoegd, de door verweerster verschuldigde gerechtelijke interesten slechts op 1.000.000 frank dienen te worden berekend en niet op 1.019.781 frank net als eiser het voorhoudt ;

Overwegende dat de rekening van verweerster, na al deze beschouwingen, als volgt voorkomt :

moratoire interesten (5,5 p.c.) vanaf 10.1.1959 tot op 6.3.1959 : 55 dagen aan 151 frank of 8.305 frank ;

gerechtelijke interesten (5,5 p.c.) op 1.000.000 frank vanaf 6.3.1959 tot 30.6.1959 : 114 dagen aan 151 frank of 17.254 frank ;

Betaling uitgevoerd door verweerster met het oog op de interesten : 16.666 frank ;

Verschuldigd saldo : 8.305 frank + 17.254 frank — 16.666 frank = 8.893 frank ;

4. *Gerechtskosten :*

Overwegende dat op de dag van het geding inleiden de dagvaarding de hoofdsom van 1.000.000 frank ontegensprekelijk door verweerster verschuldigd bleef ; dat de vordering zich dan ook rechtvaardigde ; dat de kosten dezer vordering, derhalve, ten laste van verweerster dienen gelegd ;

Overwegende dat aanlegger, weliswaar, voor een gedeelte van zijn eis in het ongelijk wordt gesteld, doch dat dit gedeelte als gering voorkomt nevens de niet betwiste hoofdsom ;

dat een verdeling der kosten zich bijgevolg niet opdringt ;

Om deze redenen :

Verleent de Rechtbank akte aan aanlegger dat hij het bedrag van zijn eis tot twintig duizend vijfhonderd acht en vijftig frank herleidt ;

Alle andere besluiten van de hand wijzende,

Veroordeelt verweerster om aan eiser te betalen de som van acht duizend achthonderd drie en negentig frank, saldo der gerechtelijke interesten ;

Wijst aanlegger af van het overige van zijn eis ;

Veroordeelt verweerster tot de kosten des gedings ;

Verklaart dit vonnis uitvoerbaar niettegenstaande hoger beroep en zonder borgstelling, uitgenomen wat de kosten aangaat.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST-NIKLAAS

1e Kamer — 9 september 1958.

Voorzitter : M. Dirix.

Rechters : MM. Maes en Elewaut.

Referendaris : M. Cloquet.

Advocaten : Mrs Orban en Van Puyvelde.

Rechterlijke bevoegdheid. — Verkeersongeval. — Stoffelijke schade en lichamelijke letsels. — Onbevoegdheid van de Rechtbank van Koophandel.

Indien de Rechtbank van Koophandel in casu uitspraak zou doen over de vordering betreffende de stoffelijke schade, zou haar beslissing het gezag van het gewijsde kunnen verkrijgen, wat betreft de kwestie van de aansprakelijkheid, en dit gezag zou kunnen worden ingeroepen ten aanzien van het herstel van de lichamelijke letsels.

Het zou derhalve indruisen tegen art. 12, laatste lid, van de wet op de bevoegdheid, indien de Rechtbank van Koophandel over het aan haar onderworpen geschil een uitspraak zou doen, waarvan het gezag van gewijsde principieel zou kunnen worden ingeroepen in een geschil betreffende de lichamelijke letsels van de slachtoffers van het ongeval.

Belgische Staat (Minister van Openbare Werken en Wederopbouw) t/ Heirbaut.

Overwegende dat de vordering tot de herstelling strekt, bij wijze van betaling van een vergoeding, van de schade berokkend aan de Scheldebrug te Temse door de wagen van verweerder, die — volgens eiser — te snel zou gereden hebben ;

dat de gevorderde vergoeding 6.272 fr. beloopt ;

Overwegende dat verweerder betwist enige fout te hebben begaan bij het besproken ongeval, dat volgens hem toe te schrijven is aan de defekte bedekking van de brug met een produkt dat de « derapages » veroorzaakt ;

Overwegende dat verweerder zelf, bij wedereis, tegen de Belgische Staat de betaling vordert van zijn eigen schade die hij op 56.547 fr. schat ;

Overwegende dat noch de eis noch de wedereis ontvankelijk zijn ;

dat het inderdaad spruit uit het strafrechtelijk onderzoek bij het ongeval ingesteld, dat verweerder en zijn echtgenote over inwendige pijnen in de rug kloege, — pijnen die zij aan het ongeval toeschreven ;

dat zij ook bij hun dossier een geneeskundig attest voegen van Dr. Smet te Sint Gillis dd. 25 oktober 1957, welke vermeldt dat ten gevolge van de opgelopen kneuzingen aan de heer Heirbaut 8 dagen en aan Mevrouw Heirbaut 21 dagen volledige werkonbekwaamheid werden toegeschreven.

Overwegende dat de gekwetsten niet blijken te hebben verzaakt aan hun gebeurlijke rechten tot herstelling van de lichamelijke letsels die zij geleden hebben ;

Overwegende dat wanneer de Rechtbank van Koophandel de vordering betreffende de stoffelijke schade zou beslechten, haar beslissing het gezag van het gewijsde zou kunnen verkrijgen wat betreft de kwestie van de aansprakelijkheid en dat dit gezag zou kunnen ingeroepen worden betreffende de herstelling van de lichamelijke letsels ;

Overwegende dat het in die voorwaarden zou indruisen tegen het voorschrift van de wet op de be-

voegdheid (art. 12, laatste lid) indien de rechtbank over een betwisting zou beslissen die principieel zou kunnen ingeroepen worden als gewezen zaak in een geschil betreffende de lichamelijke verwondingen van de slachtoffers van het ongeval;

Om deze redenen,

de Rechtbank, gelet op artikels 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 die nageleefd werden.

Verklaard zich onbevoegd «ratione materiae» verklaart de vordering en de wedereis derhalve niet ontvankelijk en wijst ze als dusdanig van de hand;

Verwijst eiser in de kosten van de eis en verweerder in die van de tegenvordering.

VREDEGERECHT TE BORGERHOUT

23 februari 1960

Rechter : M. Jespers

Advocaten : Mrs. J. Michiels, Van Alsenoy en Lauwers
loco R. Victor

Onderhoudsplicht. — Er bestaat een rangorde van onderhoudsplichtigen. — Geen onwaardigheid van de onderhoudsgerechtigde.

De rechtspraak en rechtsleer zijn ten eerste verdeeld over de vraag of al dan niet een rangorde van onderhoudsplichtigen moet worden aanvaard.

Bij deze beslissing wordt aangenomen, dat ze bestaat en dat de kinderen vóór de schoonkinderen tot het verstrekken van levensonderhoud verplicht zijn. (zie nader het vonnis).

De omstandigheid, dat de onderhoudsgerechtigde vroeger niet van goed gedrag zou zijn geweest en haar vermogen zou hebben verkwist is ten aanzien van het recht tot levensonderhoud zonder betekenis.

Braeken t./ De Munck en cs.

Gezien het verzoekschrift van aanlegster, d.d. 18 november 1959, strekkende ten einde verweerders te horen veroordelen haar een maandelijks onderhoudsgeld te betalen elk van 750 fr.

A. Wat betreft de eerste verweerder in zijn hoedanigheid van schoonzoon van aanlegster, hebbende een kind behouden uit het huwelijk met de overleden dochter van aanlegster ;

B. Wat tweede en derde verweerder betreft als schoon-zoon en dochter ;

Overwegende dat aanlegster de som van 750 fr. per maand eist van eerste verweerder en de som van 750 fr. per maand tegen tweede en derde gezamenlijk.

Overwegende dat eerste verweerder opwerpt :

a) dat de vordering tegenover hem niet ontvankelijk is gezien de rangorde die bestaat tussen de schuldenaars van onderhoudsgeld ;

b) dat de aanlegster vroeger tegen hem reeds afzag van onderhoudsgeld ;

c) dat de vordering niet gegrond is wegens niet behoeftigheid, waar aanlegster samenleeft met een handelaar ;

d) dat ze trouwens van slecht gedrag was en haar goederen heeft verkwist.

Overwegende dat tweede en derde verweerder opwerpen :

- a) dat hun toestand pecuniair niet schitterend is ;
- b) dat aanlegster niet behoeftig is ;
- c) dat ze eertijds van een vordering tot onderhoudsgeld werd afgewezen.

Overwegende dat rechtsleer en rechtspraak ten eerste verdeeld blijken te zijn omtrent de theorie der hiërarchie der onderhoudsplichtigen.

Dat nochtans dient aangenomen dat deze bestaat en dat dus de kinderen tot de onderhoudsverplichting geroepen zijn vóór de schoonkinderen (Zie wat de meest recente rechtsleer betreft; pro : De Page T. 1 nr 556 e.v. herschreven en uitgebreid in Compl. T. 1 nr 556 e.v.; Kluyskens, Personen- en Familierecht nrs. 348 e.v.; Nouvelles, Droit Civil t. 1 V° Mariage, n° 695; contra : prof. J. Dabin, Rev. Crit. Jurisprudence Belge 1950, blz. 173 e.v.; en wat de meest recente rechtspraak betreft : pro : Brussel 31 dec. 1957, R.W. 1957, 8, kol. 1637 ; Dendermonde 18 dec. 1951, R.W. 1951, 2, kol. 1471 ; Schaarbeek 2e kant., 3 dec. 1956, J.J.d.P. 252 ; Mechelen Zuid, 14 mei 1954, R.W. 1954-5, kol. 489 ; contra : Gent 13 juli 1951, R.W. 51-52, kol. 1131 ; Luik, 8 juli 1948, Pas. 1948, II, 117 ; Antwerpen, 13 juni 1953, R.W. 1954-5, kol. 1678.

Overwegende dat in de voornoemde citaten overvloed van tegenstrijdige meningen en beslissingen worden aangehaald ; dat het nochtans op te merken valt dat de drie genoemde beslissingen contra, ter zake niet of bijna niet zijn gemotiveerd ;

Overwegende dat de door Ons voorgestelde oplossing nl. het aanvaarden van de hiërarchie bij het stilzwijgen of de onduidelijkheid van de wettelijke beschikkingen, de meest logische blijkt, waar de onderhoudsverplichtingen gesteund zijn uiteraard op familiale banden en het voor de hand ligt dat de onderscheiden groepen tot onderhoudsverplichting geroepen personen juist in de familieband van elkaar verschillen.

Overwegende dus dat het van nu af vaststaat dat de vordering niet ontvankelijk is tegenover de eerste verweerder, zodat het niet behoort zijn verdere verweermiddelen te onderzoeken.

Overwegende dat een gelijkaardige redenering de tweede verweerder buiten zake zou stellen voor zover hij hier niet opkomt als hoofd van de gemeenschap, bestaande tussen hem en zijn echtgenote ;

Overwegende dat de zaak onderzoeken in hoofde van derde verweerder, dochter van aanlegster, volgende vaststellingen dienen gedaan, in antwoord op haar verweermiddelen :

1° dat verweerder moeilijk kan volhouden dat haar toestand zo is dat ze onmogelijk het gevorderde bedrag van 750 fr. aan haar moeder kan betalen, rekening houdende met hetgeen de tweede en derde verweerder zelve Ons zeggen over hun gezinsinkomen en lasten ;

2° Overwegende dat het niet uit de debatten en de voorgelegde stukken gebleken is dat de aanlegster niet behoeftig zou zijn ; dat ze erkent een pensioen te ontvangen, maar dat de begroting van haar inkomsten en uitgaven dadelijk aantoonde dat ze onmogelijk in haar behoeften kan voorzien ; dat niet ten genoeg van rechte is gebleken dat ze zou worden gesteund door een aan de familie vreemde man ;

3° Overwegende dat de tweede en derde verweerder verzuimen het vonnis voor te leggen van 10 juli 1953, waarop zij zich beroepen, zodat het Ons onmogelijk is met hun argument rekening te houden, indien dit zou behoren ;

Overwegende dat ingaande op het vierde argument van eerste verweerder, nl. dat aanlegster niet van goed gedrag zou zijn geweest en haar goederen zou hebben verkwist, het dient onderstreept dat ook deze vaststel-

ling geen invloed kan hebben op het toekennen van alimentatiegeld (Antwerpen, Ite kanton 19 januari 1950, R.W. 49-50; Antwerpen, 13 juni 1953, R.W., 1954, 5, kol. 1678).

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, tegensprekelijk beslissende en alle strijdige besluiten verwerpende ;

Zeggen de eis van aanlegster voor zoverre hij gericht is tegen eerste verweerder onontvankelijk en wijzen haar ervan af ;

Zeggen de eis van aanlegster tegen tweede verweerder in zijn hoedanigheid van hoofd van de gemeenschap, bestaande tussen hem en derde verweerder, ontvankelijk en gegrond ;

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

4e Kanton. — 2 maart 1960.

Rechter : M. Struyf.

Advocaten : Mrs. Buysse en De Doncker.

Bevoegdheid van de vrederechter een krachtens artikel 218 B.W. als uitvoeringsmaatregel van een bevel in kortgeding verleende machtiging in te trekken nadat over een eis tot echtscheiding definitief is beslist.

Vordering tot intrekking van een krachtens art. 218 B.W. door de vrederechter verleende machtiging als uitvoeringsmaatregel van een bevel in kortgeding nadat over een eis tot echtscheiding definitief is beslist. Bij ontstentenis van enige strijdige wetsbepaling moet redelijkerwijze worden aanvaard, dat de rechter die de machtiging verleend heeft de bevoegdheid behoudt deze maatregel in te trekken, wanneer zij alle reden van bestaan verloren heeft.

Bouwens t./Wilms

Aangezien de vordering tot doel heeft de herziening van Ons vonnis van 9 april 1958 waarbij aan verweerder machtiging verleend werd om een maandelijks bedrag van 2.000,— fr. op de wedde van aanlegger in ontvangst te nemen bij het Beheer van Douanen en Accijnzen en dit als uitvoeringsmaatregel van een bevel in kortgeding d.d. 28 januari 1958 welke vordering tot herziening gegrond is op het feit dat op 14 januari 1959 het Hof van Beroep te Brussel de echtscheiding ten voordele van aanlegger heeft toegestaan ;

Aangezien verweerder opwerpt dat Wij onbevoegd zijn om kennis van deze vordering te nemen ;

Aangezien zo uit de bepalingen van art. 219 § 268 van het Burgerlijk Wetboek moet worden afgeleid dat sedert de wet van 30 april 1958, de Vrederechter onbevoegd is om de in art. 218 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde maatregel te verlenen, niets toelaat hieruit verder af te leiden dat de Vrederechter ook onbevoegd is om een dusdanig door hem verleende maatregel in te trekken wanneer gelijk in casu vaststaat dat deze maatregel zijn reden van bestaan verloren heeft ;

Aangezien dit geval door de Wetgever van 30 april 1958 klaarblijkelijk niet voorzien werd ;

Aangezien het niet kan beschouwd worden als te zijn bedoeld door de laatste alinea van artikel 219 B.W. daar deze wetsbepaling enkel en alleen tot doel heeft

de moeilijkheden en onbillijke toestanden te voorkomen die na het verlenen door de Vrederechter van een machtiging op basis van art. 218 B.W. (voorheen 214 bis B.W.), door het inleiden van een echtscheidingsgeding of geding tot scheiding van tafel en bed, tot stand zouden kunnen komen ;

Aangezien er aan de andere kant geen reden bestaat om te beslissen dat de Rechter van kortgeding of de Rechtbank van Eerste Aanleg bevoegd zouden zijn om een door een andere rechtsmacht getroffen beslissing in te trekken ;

Aangezien immers de procedure van echtscheiding ten einde gekomen is en meteen de bijzonderste bevoegdheid die aan de Rechter van kortgeding toegekend is ;

Aangezien bij ontstentenis van enige strijdige wetsbepaling redelijkerwijze moet aangenomen worden dat de Rechter die de maatregel verleend heeft de bevoegdheid behoudt deze in te trekken wanneer deze maatregel alle reden van bestaan verloren heeft ;

Om deze redenen :

Recht doende op tegenspraak ;

Verklaren Ons bevoegd om kennis te nemen van de vraag ;

Hierover recht sprekende ;

Zeggen dat, ingevolge de echtscheiding toegelaten tussen partijen, de bij Ons vonnis van negen april 1900 acht en vijftig verleende machtiging krachtens artikel 214 bis B.W. geen reden van bestaan meer heeft, derhalve ingetrokken wordt ;

Zeggen dienvolgens voor recht dat er geen reden meer bestaat om nog verdere afhoudingen te bevelen op het loon of andere inkomsten van aanlegger ;

Bijgevolg ontslaan iedere derde schuldenaar van het doen dier afhoudingen vanaf de kennisgeving van dit vonnis door de hoofdgriffier van dit vrederecht ;

Veroordelen verweerder tot de kosten van het geding ;

Verklaren dit vonnis uitvoerbaar, niettegenstaande elke voorziening ;

BOEKBESPREKING

G. Baeteman en J. P. Lauwers : « Devoirs et droits des époux. - Commentaire théorique et pratique des lois du 30 avril 1958 et du 22 juin 1959 ». — Voorwoord van M. Albert Lilar, Minister, Ondervoorzitter van de Raad, Professor aan de Vrije Universiteit te Brussel. — Uitg. Bruylant, Brussel, 1960, 437 blz.

Reeds onmiddellijk deed de wet van 30 april 1958 een reeks twistpunten rijzen, waarvoor de wet van 22 juni 1959 slechts een gedeeltelijke oplossing bracht. Onder dat oogpunt levert het werk van de hh. Baeteman en Lauwers ons dan ook een buitengewoon waardevol commentaar.

Maar hun werk heeft nog een veel grotere betekenis. In de eerste plaats schetst het op zeer diepgaande wijze de lange evolutie van ons burgerlijk recht, zodat de nieuwe wetgeving in haar waar sociaal en juridisch kader wordt geplaatst, wat er toe bijdraagt de draagkracht van sommige bepalingen beter te onderlijnen. Op die manier ook wordt de geest van de hervorming van 1958 in scherpe trekken aangegeven, zodat men komt tot een interpretatie die, zo ze juridisch verant-

woord is, niet uitsluitend is ingegeven door technische overwegingen.

Van uit een ander standpunt nog betekent het werk van de hh. Baeteman en Lauwers een belangrijke aanwinst. De wet van 30 april 1958 is slechts een eerste stap in de aanpassing van een burgerlijk recht aan nieuwe behoeften. Een grondige herziening van ons huwelijksgoederenrecht moet volgen. Wilt de nodige aandacht wordt besteed aan de ingetreden voorlopige oplossingen, bevat dit werk ook zeer interessante beoordelingen voor de volgende stadia van de ontworpen hervorming.

De heren Baeteman en Lauwers verschaffen ons een merkwaardig, rijk gedocumenteerd studie- en werk-instrument, waarin voor ieder aspect van het behandelde vraagstuk, zowel de parlementaire werkzaamheden als de rechtspraak en de doctrine met de nodige zin voor synthese worden ontleed. Bovendien werd nieuwe aandacht besteed aan de procedure en de rechtsvergelijking, wat voor deze stof zeer belangrijk is.

Francis I. De Weerd,
 Docent aan de V.U.B.

BALIELEVEN

Voorzorgskas voor Advocaten

Onderstaand rondschriften werd toegezonden door de Voorzorgskas voor Advocaten aan haar leden.

De Raad van Beheer van de Voorzorgskas voor Advocaten verzoekt u de algemene statutaire vergadering van de Kas te willen bijwonen die zal gehouden worden op zaterdag 30 april 1960, te 14.30 uur, in het Paleis van Justitie, te Brussel, in de zittingszaal van de eerste kamer van het Hof van Beroep.

Dagorde :

1. Goedkeuring van het proces-verbaal van de gewone algemene vergadering van 11 april 1959.

2. Verslag van de Raad van Beheer. Goedkeuring van de rekeningen van het dienstjaar 1959 en voordracht van de begroting voor het komende dienstjaar.

3. Ontlasting van de beheerders.

4. Gedeeltelijke vernieuwing van de Raad van Beheer (artikel 18 der Statuten) door de vervanging van twee overledene of ontslaggevende beheerders en de wederverkiezing van drie uittredende en wederverkiezbare beheerders.

5. Verslag betreffende : de administratieve voorbereiding van de aansluiting van de deurwaarders; de nieuwe tekst van de wet op het pensioen der zelfstandigen.

6. Allerlei.

De advocaten, leden van de vereniging, die verhindert zouden zijn de vergadering bij te wonen en die wensen zich te laten vertegenwoordigen kunnen daartoe een volmacht verlenen aan een ander lid.

Deze volmacht moet geen bijzondere vorm hebben en kan afgegeven worden aan het bureau van de vergadering.

Het getal stemmen waarover een mandataris kan beschikken is beperkt tot tien (art. 32 van de Statuten).

Wij rekenen op uw aanwezigheid en bieden u, geacht lid, de betuiging van onze konfraternale gevoelens aan.

VOOR DE RAAD VAN BEHEER,
De Voorzitter,
M. V. LAMBERT.

OVERZICHT DER BELGISCHE

BOEKBESPREKING

(1 februari — 29 februari 1960)

I. Staats- en Administratief Recht

1. *Landbouw*. — De M. Besluiten van 23 januari 1960 (S. 1 februari 1960 - 614-616) stellen het bedrag der premieën toegekend aan de instituten die uit Belgische melk zekere melkderivaten voortbrengen, vast.

2. *Middenstand — Kamers voor ambachten en neringen*. — Het K. B. van 16 september 1959 (S. 2 februari - 644) wijzigt het regentsbesluit van 1 juni 1950 betreffende de inrichting van de kamers voor ambachten en neringen.

3. *Internationale overeenkomst*. — De wet van 24 augustus 1959 (S. 4 februari 1960 - 670) keurt het verdrag tot oprichting van een internationale organisatie voor wettelijke metrologie ondertekend te Parijs op 12 oktober 1955 goed.

4. *Onderwijs*. — Het K. B. van 30 december 1959 (S. 4 februari 1960 - 681) regelt de ziekte- en invaliditeitsverloven der leden van het personeel uit het rijks-onderwijs.

5. *Binnenlandse zaken — Overdracht der machten aan de Provincie gouverneur*. — Het K. B. van 21 januari 1960 (S. 5 februari 1960 - 711) wijzigt dit van 22 maart 1954 waarbij aan de provincie gouverneur de uitoefening wordt opgedragen van sommige machten die bij artikel 76 der gemeentewet aan de Koning zijn verleend.

6. *Verkeerswezen*. — Bij de wet van 26 januari 1960 (S. 6 februari 1960 - 726) wordt ten laste van de houders van toestellen voor het ontvangen van klankuitzendingen van de radio-omroep een jaarlijkse taks ingevoerd.

7. *Verkeerswezen*. — Het K. B. van 26 januari 1960 en het M. B. van 30 januari 1960 (S. 6 februari 1960 - 730-737) stellen de uitvoeringsmaatregelen vast van de wet van 26 januari 1960 betreffende de taksen op de toestellen voor het ontvangen van radioomroepuitzendingen.

8. *Ministerie van Buitenlandse zaken*. — Het K. B. van 22 januari 1960 (S. 6 februari 1960 - 745) wijzigt dit van 14 mei 1952 houdende indeling der ambten van het personeel van het Ministerie van Buitenlandse zaken en buitenlandse handel.

9. *In- en uit- en doorvoer*. — De wet van 23 januari 1960 (S. 8 februari 1960 - 766) bekrachtigt 3 K. Besluiten genomen krachtens de wet van 30 juni 1931 betreffende in- uit- en doorvoer van goederen gewijzigd bij de wet van 30 juli 1934.

10. *Economische zaken*. — Het K. B. van 12 januari 1960 (S. 8 februari 1960 - 784) wijzigt het K. B. van 3 september 1958 houdende reglementering van het vervoer, de berging en de verkoop van ammoniumnitraat en van mengsels daarvan.

11. *Financiën*. — Bij K. B. van 3 februari 1960 (S. 13 februari 1960 - 863) worden de gewesten met structurele werkloosheid in uitvoering van artikel 2 en

3 der wet van 15 juli 1959 tot tijdelijke wijziging van het aanslagregime der meerwaarden met het oog op de bevordering van beleggingen bepaald.

12. *Openbaar Entrepôt te Antwerpen.* — Bij M. B. van 9 februari 1960 (S. 15 februari 1960 - 882) worden sommige wijzigingen aan het bijzonder reglement van het openbaar entrepôt te Antwerpen goedgekeurd.

13. *Volksgesondheid.* — Bij K. B. van 20 januari 1960 (S. 15 februari 1960 - 892) wordt het diploma van gegradueerde in de kinesie ingesteld en de voorwaarden waaronder het wordt toegekend vastgesteld.

14. *Internationale overeenkomst.* — Bij de wet van 11 december 1959 (S. 16 februari 1960 - 906) worden de volgende internationale akten goedgekeurd: 1) verdrag inzake de nomenclatuur voor de indeling van goederen in de douanetarieven ondertekend te Brussel op 15 december 1950; 2) Protocol tot wijziging van dit verdrag ondertekend te Brussel op 1 juni 1955.

15. *Overeenkomst tussen België, Nederland en Luxemburg.* — Bij de wet van 11 december 1959 (16 februari 1960 - 912) wordt het protocol tussen België, Nederland en Luxemburg tot vaststelling van een nieuw tarief van invoer, ondertekend te Brussel op 25 juli 1958 goedgekeurd.

16. *Ministerie van Openbare Werken.* — Het K. B. van 18 januari 1960 (S. 16 februari 1960 - 9") wijzigt het K. B. van 5 december 1955 tot vaststelling van het organiek kader van het ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, sektor Openbare Werken.

17. *Technische Onderwijs.* — Het K. B. van 26 december 1959 (S. 16 februari 1960 - 956) stelt het bedrag der werkingskosten voor het technisch onderwijs vast.

18. *Economische zaken - Octrooien.* — Het K. B. van 22 januari 1960 (S. 17 februari 1960 - 972) wijzigt het K.B. van 24 mei 1854 houdende reglementering van de uitvoering van de octrooiwet.

19. *Financiën.* — Bij K. B. van 16 februari 1960 (S. 18 februari 1960 - 1011) wordt de minister van Financiën ertoe gemachtigd om onder door hem vast te stellen voorwaarden een lening van 50 miljoen Zwitserse franken, genaamd « buitenlandse 4,5 % lening van 1960 » in Zwitserland aan te gaan.

20. *Financiën.* — Het M. B. van 16 februari 1960 (S. 18 februari 1960 - 1012) stelt de uitgiftemodaliteiten vast van de « buitenlandse 4,5 % lening van 1960 » van 50 miljoen Zwitserse Franken.

21. *Invoer.* — Het M. B. van 17 februari 1960 (S. 18 februari 1960 - 1015) stelt de modaliteiten en voorwaarden vast voor de invoer van goederen vallende onder de verdragen tot oprichting van de Europese gemeenschap.

22. *Invoer.* — Het M. B. van 17 februari 1960 (S. 18 februari 1960 - 1024) regelt de vrijstellingen in zake invoerrecht.

23. *Invoer.* — Het M. B. van 17 februari 1960 (S. 18 februari 1960 - 1041) regelt de vrijstellingen inzake accijnzen bij invoer.

24. *Invoer.* — Het M. B. van 17 februari 1960 (S. 18

februari 1960 - 1042) regelt de teruggaven inzake invoerrechten en accijnzen bij invoer.

25. *Onderwijs.* — Het K. B. van 28 januari 1960 (S. 19 februari 1960 - 1075) regelt de gelijkwaardigheid van bepaalde Nederlandse en Italiaanse diplomas van Hoger onderwijs met de overeenkomstige Belgische diploma's.

26. *Onderwijs.* — Het K. B. van 29 januari 1960 (S. 19 februari 1960 - 1078) wijzigt het K. B. van 19 oktober 1959 houdende toepassing van artikel 24 der wet van 29 mei 1959.

27. *Economische zaken.* — Het K. B. van 21 december 1959 (S. 19 februari 1960 - 1079) stelt de organieke regelen tot toekenning van een toelage aan de Belgische vlasvezelbereidingsnijverheid vast.

28. *Invoer.* — De wet van 11 december 1959 (S. 20 februari 1960 - 1098) regelt de heffing van sommige accijnzen bij de invoer.

29. *Landsverdediging.* — Het K. B. van 15 februari 1960 (S. 22 februari 1960 - 1127) wijzigt het K. B. van 18 december 1951 houdende geldelijk statuut van het soldijtrekkend personeel der krijgsmacht.

30. *Verkeerswezen - Bloedproef.* — Bij K. B. van 16 februari 1960 (S. 22 februari 1960 - 1132) wordt het overgangstijdpark bepaald door de artt. 14 en 15 van het K.B. van 10 juni 1959 betreffende de bloedproef met het oog op het bepalen van het alcoholgehalte verlengd.

31. *Openbare Werken.* — Het K. B. van 1 februari 1960 (S. 23 februari 1960 - 1148) wijzigt het regentsbesluit van 2 juli 1949 betreffende de staatsuitsluiting inzake toelagen voor het uitvoeren van werken door de provincie gemeenten, verenigingen van gemeenten, commissies van openbare onderstand, kerkfabrieken en verenigingen van polders of wateringen.

32. *Verkeerswezen - Lening door de R.T.T.* — Bij de wet van 20 februari 1960 (S. 24 februari 1960 - 1171) wordt de R.T.T. gemachtigd in België of in het buitenland onder waarborg van de Staat een of meer leningen voor een totaal bedrag van 1.750.000 fr. B. fr. uit te schrijven.

33. *Ministerie van Belgisch-Congo - Onderwijs.* — Het K. B. van 26 januari 1960 (S. 24 februari 1960 - 1172) wijzigt het statuut van de Hoge raad van het onderwijs.

34. *Financiën - Lening door de nationale maatschappij voor kleine landeigendommen.* — Bij K. B. van 12 februari 1960 (S. 25 februari 1960 - 1191) wordt de Nationale maatschappij voor de kleine landeigendommen ertoe gemachtigd onder staatswaarborg een lening van 300 miljoen aan te gaan.

35. *Verkeerswezen - Personenvervoer.* — Het K.B. van 15 februari 1960 (S. 26 februari 1960 - 1218) wijzigt het regentsbesluit van 10 juni 1947 houdende algemeen reglement tot vaststelling van de technische eisen waaraan voor personenvervoer gebouwde motorvoertuigen met ten hoogste 8 plaatsen zonder die van de bestuurder moeten voldoen.

36. *Televisie - radiouitzendingen.* — Het K. B. van 17 februari 1960 (S. 26 februari 1960 - 1220) vult het K.B. aan van 11 juni 1952 tot bepaling van de normen

overeenkomstig dewelke de wit-zwart televisie-radiouitzendingen in het rijk moeten geschieden.

37. *Onderwijs*. — Het K. B. van 25 november 1959 (S. 26 februari 1960 - 1224) wordt een interfacultair centrum voor nucleaire wetenschappen bij de Rijksuniversiteit te Luik opgericht.

38. *Onderwijs*. — Het K. B. van 28 januari 1960 (S. 26 februari 1960 - 1225) wijzigt het K. B. van 28 april 1958 houdende de wedden en de modaliteiten tot vaststelling der wetten die tot grondslog moeten dienen voor het berekenen van de toelage voor functies uitoefend in een school met beperkt leerplan.

39. *Economische Zaken*. — *Reglementering van het gebruik der benamingen van koopwaren*. — Bij de wet van 9 februari 1960 (S. 27 februari 1960 - 1246) wordt aan de koning de toelating verleend om het gebruik der benamingen waaronder koopwaren in de handel worden gebracht te reglementeren.

40. *Invoer*. — Bij M. B. van 24 februari 1960 (S. 27 februari 1960 - 1249) wordt de verplichting tot overlegging van een vergunning bij de invoer van bepaalde goederen opgeschort.

41. *Doorvoer*. — Het M. B. van 24 februari 1960 (S. 27 februari 1960 - 1281) reglementeert de doorvoer van sommige goederen.

42. *Wederopbouw — Commissies van Oorlogsschade voor Brabant en Antwerpen*. — Bij K. B. van 22 februari 1960 wordt de provinciale Directie en de Commissie van Beroep, voor Oorlogsschade van Antwerpen afgeschaft. De Commissie van Beroep van Antwerpen blijft evenwel bevoegd tot op een door de Minister te bepalen datum voor al de zaken die bij haar worden ingeleid tot en met 29 februari 1960. Het ambtsgebied van de Provinciale Directie van de Commissie van beroep voor Oorlogsschade van Brabant omvat voortaan ook het ambtsgebied van de Provinciale Directie en de Commissie van Beroep van de provincie Antwerpen.

43. *Openbaar Entrepôt te St. Niklaas*. — Bij M. B. van 25 februari 1960 (S. 29 februari 1960 - 1311) wordt een wijziging aan het bijzonder reglement van het Openbaar Entrepôt te St. Niklaas goedgekeurd.

44. *Invoer*. — Bij K. B. van 24 februari 1960 (S. 29 februari 1960 - 1314) wordt een bijzonder recht op de invoer van sommige landbouw- en voedingsproducten ingesteld.

45. *Economische zaken*. — Het K. B. van 2 februari 1960 (S. 29 februari 1960 - 1327) stelt voor het tijdsbestek van 1 januari tot 31 juli 1960 het kader van het personeel belast met de uitvoering van de werkzaamheden der algemene tellingen vast.

II. Burgerlijk Recht

46. *Scheiding van tafel en bed*. — Bij de wet van 27 januari 1960 (S. 2 februari 1960 - 638) wordt in het Burgerlijk Wetboek een artikel 308 ingelast luidend als volgt: «Na uitspraak van de scheiding van tafel en bed blijft de plicht tot hulp alleen bestaan van de echtgenoot die de scheiding heeft verkregen».

47. *Arbeid — Maalderijen*. — Bij K. B. van 15 januari 1960 (S. 1 februari 1960 - 620) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 29 oktober 1959 van

het Nationaal Paritair Comité voor de voedingsnijverheid, houdende wijziging van de beslissing van 9 juni 1959 tot regeling van de arbeidsvoorwaarden in de maalderijen.

48. *Arbeid — Textielnijverheid*. — Bij K. B. van 12 januari 1960 (S. 3 februari 1960 - 656) wordt de beslissing van 29 september 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor de textielnijverheid tot vervanging van de feestdagen van 1 mei en 25 december 1960 algemeen verbindend verklaard.

49. *Arbeid — Tuinbouw — Nijverheid*. — Bij K. B. van 2 januari 1960 (S. 6 februari 1960 - 740) worden algemeen verbindend verklaard de beslissingen van 28 april 1959 van het Nationaal Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf houdend wijziging van de beslissingen van 16 oktober 1957 en 14 mei 1958 betreffende de beroepsclassificatie, de vaststelling der basis minimum uurlonen voor de arbeiders in het tuinbouwbedrijf tewerkgesteld, algemeen verbindend verklaard bij K. B. van 10 april 1959.

50. *Paritaire Comité's*. — Het K.B. van 21 januari 1960 (S. 6 februari 1960, 743) wijzigt dit van 5 januari 1957 waarbij de benaming, de bevoegdheid en de samenstelling van de paritaire comités opgericht in uitvoering van het wetsbesluit van 9 juni 1945 tot vaststelling van het statuut der paritaire comités bepaald worden.

51. *Arbeid — Mouterijen*. — Bij K.B. van 27 januari 1960 (S. 6 februari 1960, 743) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 29 oktober 1959 van het nationaal paritair comité voor de voedingsnijverheid tot vaststelling van de minimumlonen der arbeiders tewerkgesteld in de mouterijen.

52. *Arbeid — Kleding en confectiebedrijven*. — Bij K.B. van 26 november 1959 (S. 8-9 februari 1960, 774) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 25 mei 1959 van het nationaal comité voor het kledings- en confectiebedrijf tot vaststelling van het statuut der syndikale afvaardigingen.

53. *Arbeid — Kleingoed- en banketbakkerijen*. — Bij K.B. van 27 januari 1960 (S. 8 februari 1960, 779) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 19 november 1959 van het nationaal paritair comité voor de handel in voedingswaren tot wijziging van de beslissing van 16 juni 1959 betreffende de verkorting van de arbeidsduur in de kleinbanketbakkerijen, algemeen verbindend verklaard bij K.B. van 21 augustus 1959.

54. *Ziekte- en invaliditeitsverzekering*. — Het K.B. van 27 januari 1960 (S. 8 februari 1960, 786) wijzigt het orgaan K.B. van 22 september 1955 der ziekte- en invaliditeitsverzekering.

55. *Arbeid — Personeel van Openbare autobusdiensten*. — Bij K.B. van 25 januari 1960 (S. 12 februari 1960) wordt algemeen verbindend verklaard de beslissing van 10 november 1959 van het nationaal paritair comité voor het vervoer tot vaststelling van het loon van het rijdend personeel der exploitaties van openbare autobusdiensten.

56. *Arbeidsbescherming*. — Bij K. B. van 30 december 1959 (S. 16 februari 1960 - 941) wordt het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming voor wat de fabrieksschouwen aangaat, aangevuld.

57. *Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.* — Het K. B. van 4 februari 1960 wijzigt het regentsbesluit van 26 mei 1945 betreffende de inrichting van de Rijksdienst voor arbeidsbemiddeling en werkloosheid.

58. *Gebrekkigen en verminkten — Toelagen.* — Het K. B. van 15 februari 1960 (S. 24 februari 1960 - 1179) wijzigt het K. B. van 21 september 1933 waarbij de formaliteiten worden voorgeschreven te vervullen om de toelagen aan de gebrekkigen en verminkten te bekomen.

59. *Ouderdomspensioenen.* — Bij K. B. van 17 februari 1960 (S. 25 februari 1960 - 1196) worden de sociale voordelen toegekend bij toepassing van de wetten betreffende de verzekering tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood aan de schommelingen van indexcijfer en kleinhandelsprijzen aangepast.

60. *Onderlinge kassen voor kinderbijslag.* — Het K. B. van 15 februari 1960 (S. 26 februari 1960 - 1221) wijzigt dit van 24 juli 1939 houdende inrichting van de speciale onderlinge kassen voor kinderbijslag.

61. *Ziekte- en invaliditeitsverzekering voor zeelieden.* — Bij M. B. van 15 februari 1960 (S. 26 februari 1960 - 1222) wordt een wijziging aan het algemeen reglement van de ziekte- en invaliditeitsverzekering der zeelieden goedgekeurd.

62. *Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid.* — Het K. B. van 8 februari 1960 (S. 27 februari 1960 - 1285) wijzigt het regentsbesluit van 16 februari 1945 betreffende de werking van de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid.

63. *Sociale voorzorg — Gebrekkigen enz.* — Het K. B. van 30 december 1959 (S. 29 februari - 1321) stelt voor het jaar 1959 het bedrag der toelagen vast toegekend aan de centra tot ondersteuning door de arbeid van invaliden, gebrekkigen, verminkten, blinden, doven en stommen alsmede aan de werken en instellingen die aan deze personen huisarbeid verschaffen.

III. Fiscaal Recht

64. *Inkomstenbelastingen.* — Bij K. B. van 28 januari 1960 (S. 5 februari 1960 - 714) wordt het eerste lid van artikel 43 van het K. B. van 22 september 1937 tot uitvoering van de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen gewijzigd.

65. *Invoerrechten — Tarief.* — Het K. B. van 28 januari 1960 stelt het tarief der invoerrechten vast.

66. *Invoerrechten.* — Het M. B. van 17 februari 1960 (S. 18 februari 1960 - 1012) stelt de uitvoeringsmaatregelen vast van het tarief der invoerrechten.

67. *Registratie en Domeinen.* — Het K. B. van 12 februari 1960 (S. 22 februari 1960) stelt de openingsuren der ontvangstkantoren van het bestuur der Registratie en Domeinen vast.

68. *Invoer — Overdrachttaxen.* — Het K. B. van 26 februari 1960 (S. 29 februari 1960 - 1310) wijzigt het K. B. van 11 maart 1953 houdende verhoging van de overdrachttaxen bij de invoer.

H. Boonen.

TAALKUNDIGE KRONIEK

Seffens

Seffens zullen we eens gaan kijken (Brussel, 6-2-'59). Frans Melkenbeeck demarreerde seffens terug (Id. 29-4-'59).

We konden seffens aan tafel gaan (Kortrijk, 16-6-'59). Een bekwaam collega was seffens ter plaatse (Tournhout, 17-7-'59).

Het bijwoord seffens is een taai dialectisme. We kunnen het vervangen door de passende bijwoorden: *aanstonds, dadelijk, onmiddellijk, onverwijld, ogenblikkelijk, terstond, straks.*

Seffens, bw. (Z. N. (lees:) *dadelijk, terstond*. Z. N. (met) één seffens (lees:) één voor één (Koenen).

Met één seffens kwamen de jongens naar voren (lees:) *één voor één* kwamen de jongens naar voren; ik kom seffens nog eens kijken (lees:) ik kom *straks* nog eens kijken (Drs. P. Van Gestel, *ABN-Gids*, 1949, blz. 165).

Aanstonds (of dadelijk, onmiddellijk) zullen we eens kijken.

Ogenblikkelijk (of onverwijld, terstond) *spurtte* F.M. opnieuw *weg*.

We konden dadelijk aan tafel gaan.

Een bekwaam collega was aanstonds (of terstond, dadelijk) ter plaatse.

Aanplakbrief - Plakbrief

De zeer suggestieve plakbrief (West-Vlaanderen WIL WERK) prijkt thans in gans de provincie... (Poperinge, 13-3-'59).

In de stempellokalen van de streek hingen daarbij plakbrieven waarbij... (Brussel, 10-4-'59).

(Zij) zullen dit jaar instaan voor het verspreiden van de aanplakbrieven (Idem, 26-9-'59).

Wij streven op taalgebied naar eenvormigheid tussen Noord en Zuid. Daarom gebruiken we niet de streektaalwoorden aanplakbrief en plakbriek. Het juiste woord is: *aanplakbiljet*.

Aanplakbiljet, affiche (niet: aanplakbrief). Een brief wordt gewoonlijk niet aangeplakt! (Dr. J. Noë S.J., *Beknopte Handleiding bij de Taalzuivering*, 1952, blz. 17).

In de stempellokalen van de streek hingen daarbij aanplakbiljetten waarbij...

Zij zullen dit jaar zorg dragen voor het verspreiden van de aanplakbiljetten.

Het zeer suggestieve aanplakbiljet « West-Vlaanderen WIL WERK » prijkt in *de hele* provincie.

A. B.

(Onze Taalblaadjes, 1959)

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

MEDEDELINGEN

OPGAVE DER RUILINGEN VAN ONGEBOUWDE LANDEIGENDOMMEN — JAAR 1959

3e directie - 2e sectie
E. P. 11.812/5

Zie art. 72 van het Wetboek der registratierechten
gewijzigd bij de wet van 26 juli 1952.

Ligging der goederen (provincie)	Aantal geregistreerde akten	Totale oppervlakte van de geruilde goederen Ha. a. ca.	Gezamenlijke waarde der kavels	Heffingsgrondslag der registratierechten op het waardeverschil der kavels of op de opleg		Waarde overgedragen met vrijstelling van het evenredig registratierecht
				6 t.h.	11 t.h.	
Antwerpen	27	99.39.47	7.026.177	50.000	974.900	6.001.277
Brabant	102	159.95.61	19.761.830	87.600	796.540	18.877.690
Henegouwen	184	287.46.60	32.077.764	515.660	739.755	30.752.348
Limburg	153	195.28.02	23.609.877	262.760	465.520	22.881.597
Luik	191	254.33.29	28.901.470	549.480	406.460	27.945.530
Luxemburg	607	518.47.64	25.590.730	180.346	709.582	24.700.802
Namen	233	317.42.69	21.131.468	129.060	726.820	20.275.588
Oost-Vlaanderen	62	78.12.62	14.857.609	517.100	659.305	13.681.204
West-Vlaanderen	44	82.14.69	16.137.683	291.205	474.360	15.372.118
Totalen :	1603	1992.60.63	189.024.608 (1)	2.583.211	5.953.243	180.488.154

8.536.454 (2)

(1) Gezamenlijke waarde der kavels tijdens de vorige jaren :

1948 : 74.000.500	1953 : 149.663.300
1949 : 60.400.800	1954 : 136.598.414
1950 : 57.025.500	1955 : 153.994.431
1951 : 76.047.300	1956 : 179.826.835
1952 : 41.567.300	1957 : 171.640.896
	1958 : 151.853.478

(de wet van 26 juli 1952 is in werking getreden op 9 september 1952 - abnormaal jaar).

(2) Er werd geheven :

2.583.220 tegen 6 t.h. = 154.994)

5.953.260 tegen 11 t.h. = 654.859)

809.853 F

Volgens het gewoon tarief zou er op die ruilingen geheven geweest zijn :

90.244.077 (180.488.154) + 8.536.454 =
98.780.531

2

98.780.540 tegen 11 t.h.

10.865.860 F

Profijt voor de ruilers

10.056.007 F

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie, jrg. 1960 - n° 2 :

Wetgeving.

Tijdschrift voor sociaal recht en van de Arbeids-gerechten, jrg. 1960 - n° 2 :

P. Horion, Les droits et les obligations du personnel d'une société dissoute à la suite d'une fusion.

Tijdschrift voor Gemeenterecht, jrg. 1960 - n° 3 :

Benoemingen. - Bezoldigingen. - Boekbespreking. - Burgerlijke Stand. - Medisch schooltoezicht. - Openbare bibliotheek. - Onteigening ten algemene nutte. - Toelagen. - Tombola's. - Watervoorziening. - Wegen. - Werklozen.

De Gemeente, jrg. 1960 - n° 3 :

L. Roppe, De taak van de gemeentebesturen inzake de veiligheid van het wegverkeer. - M. A. Flamme, Een niet-organieke regeling : de gemeentelijke overeenkomsten betreffende de aannemingen van werken en leveringen (vervolg). - P. Schreder, De toepassing van artikel 109 bis van de Gemeentewet. - F. Vanden Brande, De sociale wooncomplexen in België (vervolg).

Nederlands Juristenblad, jrg. 1960 - n° 14 :

G. A. Jansen Op de Haar, Oorzaak van de overeenkomst in ons huidige en Oorzaak der rechtshandeling in ons nieuwe Burgerlijk Wetboek. - J. De Ruiter, De bewijskracht van strafgewijsden in het ontwerp-Bewijsrecht. - A. Van Oven, Het erfrecht in het nieuwe Bur-

gerlijk Wetboek. - I. Swart, Congres voor Binnenscheepsvaartrecht. - E. A. V. Baron Van Haersolte, Dubium en Risico.

Arbitrale Rechtspraak, jrg. 1960, n° 471 :

Rechtspraak.

Ars Aequi, jrg. 1960 - n° 6 :

K. Toxopeus, De voogdij over Prins Willem, III, 1650-1668. - T. O. Eschauzier, Vijf presidenten zoeken naar een uitweg. - W. F. De Gaay Fortman, Antwoord op rechtsvraag 48.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-Ambt en Registratie, jrg. 1960 - n° 4624 :

G. De Grooth, De twee zuilen van het nieuwe recht der gemeenschap van goederen (II, slot). - Y. D. C. van Duyn, Aantekeningen op de Successiewet 1956.

Journal des Tribunaux, jrg. 1960 - n° 4273 :

Th. Smolders et Ph. Monnoyer De Galland De Carrières, Droits intellectuels en Belgique et au Congo belge 1958.

Répertoire Fiscal, jrg. 1959 - n° 11-12 :

A. Van Cauter, L'interprétation de la loi fiscale. - Ch. Cardyn, Les mesures fiscales tendant à favoriser l'épargne et l'investissement productif, au point de vue national et international.

Recueil Dalloz, jrg. 1960 - n° 13 :

P. L. Josse, Le nouveau juge de l'expropriation.